

OHJE

Tukes-anvisning 4/2015

Främjande av säkerheten i karting

Säkerhets- och kemikalieverket

tukes

Innehåll Främjande av säkerheten i karting
Målgrupper Verksamhetsutövare, myndigheter, andra instanser
Publicerad Anvisningen har publicerats 17.3.2015 och uppdaterats 18.10.2017
Ersätter anvisningen Konsumentverkets anvisningar för främjande av säkerheten i karting (3/2003)

FRÄMJANDE AV SÄKERHETEN I KARTING

Inledning

Säkerhets- och kemikalieverket (nedan Tukes) har sammanställt denna anvisning för främjande av säkerheten i karting. I anvisningen förmedlas information om den centrala lagstiftningen om konsumenttjänster som till exempel konsumenttjänstlagen (920/2011, nedan KoSäL), statsrådets förordning om säkerhetsdokument för vissa konsumenttjänster (1110/2011, nedan förordningen om säkerhetsdokument) samt statsrådets förordning om konsumtionsvaror och uppgifter om konsumenttjänster (613/2004, nedan förordningen om uppgifter som ska lämnas. Anvisningen baserar sig på Konsumentverkets anvisningar 3/2003 för främjande av säkerheten i karting. Denna anvisning ersätter ovan nämnda tidigare anvisningar.

Enligt KoSäL som trädde i kraft från början av år 2012 får en konsumenttjänst inte medföra någon fara. Enligt 11 § i lagen kan man vid bedömningen av en konsumenttjänsts farlighet fästa avseende vid bland annat tillsynsmyndigheternas anvisningar och rekommendationer. Tillsynsmyndigheten kan använda denna anvisning som stöd i utvärderingen av hur kartingverksamheten överensstämmer med kraven.

Syftet med anvisningen är att höja säkerheten i karting och skärpa den tillsyn av säkerheten som avses i KoSäL samt förebygga missöden och olycksfall. Anvisningen riktar sig i synnerhet till verksamhetsutövare och tillsynsmyndigheter som avses i KoSäL. Även andra specialmyndigheter och instanser kan använda anvisningen som stöd i sitt arbete.

Anvisningen innehåller direkta citat ur förpliktande lagstiftning. Direkta citat ur lagtexten anges med kursiv stil. En myndighetsanvisning är inte till sin juridiska natur bindande såsom lagstiftningen. Den återspeglar Tukes

uppfattning om på vilket sätt konsumentssäkerhetslagstiftningens krav kan uppfyllas. De synpunkter som framförs i anvisningen förser verksamhetsutövaren med exempel och alternativ för säker drift. Verksamhetsutövaren kan uppfylla lagstiftningens krav även på andra sätt.

Närmare upplysningar

Verksamhetsutövare ska från fall till fall överväga hur anvisningen lämpar sig i konkreta situationer i deras eget arbete. Enligt konsumentssäkerhetslagstiftningen är det alltid verksamhetsutövaren som svarar för verksamhetens säkerhet. Ansvaret för att verksamheten överensstämmer med kraven bärs därmed av verksamhetsutövaren.

Säkerheten i karting är en del av tjänstens kvalitet. Säkerheten medför också en större kundnöjdhet.

Denna anvisning kan skrivas ut på Tukes webbplats www.tukes.fi. Lagstiftning som hänför sig till anvisningen finns att tillgå på www.tukes.fi.

Generaldirektör

Kimmo Peltonen

Direktör

Tuiri Kerttula

Innehåll

Inledning.....	1
Närmare upplysningar.....	2
1 Tillämpning av anvisningen.....	5
2 Grundläggande begrepp.....	5
3 Kartingbanans övergripande säkerhet och verksamhetsutövarens omsorgsplikt.....	8
4 Säkerhetsdokument.....	10
4.1 Allmänt.....	10
4.2 Innehåll.....	11
4.3 Säkerhetsplan.....	12
4.4 Riskbedömning.....	13
4.5 Skyldighet att underrätta myndigheten om en förestående fara.....	14
4.6 Olycksbokföring.....	14
4.7 Genomgång och repetition av säkerhetsdokumentet tillsammans med personalen.....	15
5. Banans, kartens och lokaliteternas säkerhet.....	16
5.1 Allmänt.....	16
5.2 Bana.....	16
5.3 Kart.....	18
5.4 Byggnaders och konstruktioners allmänna säkerhet samt miljön.....	21
6 Kunder.....	22
6.1 Information och vägledning för kunder.....	22
6.2 Information om tjänsten som meddelas på förhand eller under pågående verksamhet/deltagande.....	23
6.3 Personlig skyddsutrustning och andra skyddstillbehör för föraren.....	25
7 Personal.....	26
7.1 De grundläggande kraven på personalen.....	26
7.2 Personalens färdigheter i första hjälpen och livräddning.....	27
7.3 Personalens utbildning i första hjälpen samt säkerhetsutbildning.....	28
8 Beredskap för nödsituationer.....	28
8.1 Beredskap för första hjälpen och livräddning.....	28
8.2 Redskap för första hjälpen och livräddning.....	30
8.3 Evakueringsberedskap.....	30
9 Tillstånd, anmälningar och försäkringar.....	32
10 Regelbunden tillsyn över egenkontroll och driftkontroll.....	33
11 Övervakning enligt konsument säkerhetslagen.....	33
12 Författningar, anvisningar och rekommendationer.....	34
12.1 Konsument säkerhetslagstiftningen.....	34
12.2 Andra lagar, förordningar och bestämmelser.....	34
12.3 Material som hänför sig till kartingbanor (några exempel).....	34
13 Standarder.....	35
Bilaga 1.....	36
Bilaga 2.....	40
Bilaga 3.....	41
Bilaga 4.....	42

Bilaga 5 43

1 Tillämpning av anvisningen

Avsikten med anvisningen är att säkerheten i både inomhus- och utomhuskarting ska kunna förbättras och utvärderas inom tillämpningsområdet för KoSäl. KoSäl tillämpas på alla konsumenttjänster, om dessas säkerhet inte regleras genom specialbestämmelser, där minst samma säkerhetsgrad förutsätts som i KoSäl.

Utanför KoSäl står sådana konsumenttjänster som erbjuds av naturliga personer inom annan än näringsverksamhet. KoSäl tillämpas inte heller på sådana konsumenttjänster som föreningar eller sammanslutningar erbjuder sina egna medlemmar i annan än näringsverksamhet. Konsument säkerhetslagens tillämpningsområde, definitioner samt subsidiaritet och komplementaritet regleras i lagens 2–4 och 18 §.

Anvisningen tillämpas inom karting på både inomhus- och utomhusbanor. Anvisningen kan i tillämpliga delar även användas på minimotorcykelåkning, crosskarting, drifting, drag racing och andra motsvarande grenar, som utövas på karting- eller liknande banor.

Anvisningen tillämpas vid olika slags tävlingar som anordnas för konsumenterna samt vid massidrottsevenemang. Vid professionella tävlingar tillämpas anvisningen för att säkerheten för tävlingspubliken och i den omedelbara närheten av evenemanget ska kunna garanteras. Anvisningen kan i tillämpliga delar användas i planering och bedömning av säkerheten vid sådana evenemang. På andra konsumenttjänster som erbjuds i samband med kartingbanor och liknande inrättningar (t.ex. trampbilar för barn) kan Tukes anvisning om främjande av säkerheten hos programtjänster tillämpas.

2 Grundläggande begrepp

Körregler: Regler som verksamhetsidkaren utfärdar och som gäller körprestationen.

Underhållsplan och underhållsdagbok: En handling som anger de objekt som kräver regelbunden underhållning och kontroll såsom lokaler, maskiner, anordningar och andra redskap. I underhållsplanen ska tidpunkterna för underhålls- och kontrollbesök antecknas. I underhållsdagboken dokumenteras vad som har gjorts, när och av vem. Underhållsplanen och underhållsdagboken utgör en central del av egenkontrollen.

En godtagbar risk: Körning på en kartingbana medför alltid faromoment och risk för skador (t.ex. krock med en annan kart). Riskerna är godtagbara, om man på kartingbanan har vidtagit situationsanpassade och ändamålsenliga åtgärder för att motverka farorna.

Anmälningsskyldighet som gäller farlig konsumenttjänst: Skyldighet för verksamhetsutövaren att underrätta tillsynsmyndigheten, om verksamhetsutövaren får reda på att en tjänst som denne tillhandahåller orsakar fara för någons hälsa eller egendom (t.ex. att en olycka eller ett allvarligt tillbud har inträffat). Verksamhetsutövares anmälningsskyldighet regleras i 8 § i KoSäl. Skyldigheten gäller samtliga verksamhetsutövare, oavsett typen av tjänster.

Kart: En motordriven fyrhjulig apparat, med vilken man kör på en kartingbana.

Konsumenttjänst: Tjänst som är avsedd att användas för eller som i betydande omfattning används för enskild konsumtion (3 § 1 mom. 2 punkten i KoSäl). En konsumenttjänst kan vara avgiftsbelagd eller avgiftsfri för konsumenten.

Dagbok: Dagbok (t.ex. en kalender) för dagliga anteckningar om antal besökare, ev. störningar i anordningar och speciella händelser mm. Att föra dagbok ingår i verksamhetsutövarens egenkontroll.

Tillbud: Oväntad händelse som kunde ha lett till en olycka. Omständigheter i anslutning till det inträffade har medfört en olycksrisk, men inte orsakat några person- och egendomsskador.

Signalsystem: Avsett att informera dem som kör på banan om faror (t.ex. kart som stannat på banan), omkörningsförbud och om att körningen avslutas.

Egenkontroll: Egenkontroll ingår i en verksamhetsutövares omsorgsplikt. Det är fråga om verksamhetsutövarens kontroll av tjänsten, dvs. en del av verksamhetsutövarens säkerhetslednings- och kvalitetsystem. Syftet med egenkontrollen är att identifiera och hantera risker i verksamheten och sörja för tjänstens säkerhet. Egenkontrollen av en kartingbana omfattar ett säkerhetsdokument, olycksbokföring, regelbundna kontroller (enligt underhållsplanen), driftövervakning (driftjournal), anvisningar för besökare samt rapportering till myndigheterna om farliga konsumenttjänster.

Olycksbokföring: Olycksbokföringen är en central del av säkerhetsdokumentationen och egenkontrollen samt ett nyttigt hjälpmedel i riskbedömningen. Olycksbokföringen omfattar olyckor och allvarliga tillbud, vilka såväl kunder som personal råkat ut för. Registrering av olyckor och tillbud, undersökning och analysering av orsaker bildar en grund för bedömning av risker samt förbättring av säkerhetssystem och säkerhetsarbete.

Tjänsteleverantör: En fysisk person eller en offentlig eller privat juridisk person som utför, saluför, tillhandahåller, säljer eller annars överlåter eller förmedlar konsumenttjänster (3 § 1 mom. 4 punkten i KoSäl). En tjänsteleverantör svarar för att en tjänst genomförs hos ett bestämt objekt. Leverantören kan vara en privatperson, ett företag, en kommun, en registrerad förening eller en församling. En tjänsteleverantör kan även benämnas verksamhetsutövare. Med tjänsteleverantör avses dock inte en fysisk person som – – erbjuder tjänster – – i annan verksamhet än näringsverksamhet och inte heller en förening eller annat samfund till den del dessa erbjuder tjänster till sina medlemmar i annan verksamhet än näringsverksamhet (3 § 2 och 3 mom. i KoSäl).

Tjänsteförmedlare: Som tjänsteförmedlare betraktas en aktör som exempelvis erbjuder konsumenterna paket som sammanställts av aktiviteter som producerats av olika tjänsteleverantörer. Tjänsteförmedlaren ansvarar för att samtliga tjänster som levereras av underleverantörerna är säkra. Förmedlaren har ingen skyldighet att utfärda sådant säkerhetsdokument som avses i 7 § i KoSäl, om inte förmedlaren själv producerar sådan tjänst som nämns i 7 §. Förmedlaren är likväl skyldig att se till att underleverantörerna iakttar kraven i lagstiftningen. Förmedlaren kan till exempel vara en resebyrå eller ett hotell som sammanställer ett resepaket.

Räddningsplan: En räddningsplan som förutsätts i räddningslagstiftningen [räddningslagen (379/2011) 15 och 16 § samt förordningen om räddningsväsendet (407/2011) 1, 2 och 3 §]. Det säkerhetsdokument som avses i

konsumentskyddslagstiftningen kan kombineras med räddningsplanen, om det är ändamålsenligt. Ett kombinerat dokument måste uppfylla kraven i båda lagarna.

Konstruktiv topphastighet: Högsta hastighet som möjliggörs av kartens konstruktion.

Risk: En risk definieras utifrån hur sannolikt det är att en händelse inträffar och hur allvarliga följder den medför. Ju större sannolikheten är att en olycka kommer att inträffa och ju allvarligare följderna av den blir, desto större är risken (RP 99/2010 rd).

Riskbedömning: Vid riskbedömningen uppskattas sannolikheten för att en ofördelaktig händelse inträffar och följdernas allvarlighetsgrad (RP 99/2010 rd). Riskbedömningen är en del av verksamhetsutövarens omsorgsplikt som avses i 5 § i KoSäL. *Med riskbedömning avses identifiering av faror samt fastställande av riskernas omfattning och bedömning av deras betydelse med tanke på säkerheten* (3 § 1 mom. 6 punkten i KoSäL). Riskbedömning är en omfattande och systematisk identifiering av faror, sanitära olägenheter och andra ogynnsamma händelser samt en uppskattning av riskers storlek och betydelse för säkerhet, hälsa och egendom.

Inomhuskartingbana: En tydligt avgränsad, i huvudsak täckt bana som planerats och byggts för karting.

Skyddsvall: Avsedd att dämpa stöten vid en eventuell krock mot byggnaden, andra fasta konstruktioner, hinder och föremål samt förhindra att personer blir påkörda. Skyddsvallen minskar risken för personskador och märker ut banan.

Verksamhetsutövare: Med *verksamhetsutövare* avses i konsument säkerhetslagen *en varuleverantör och en tjänsteleverantör* (3 § 1 mom. 5 punkten i KoSäL).

Säkerhet: En konsumenttjänst får inte på ett sådant sätt som avses i 10 § i KoSäL vara farlig för för någons hälsa eller egendom. En kartingbana får inte medföra fara eller skada för den som deltar i körning och inte heller för andra personer som utsätts för verkningar från banan, som exempelvis utomstående eller förbipasserande. Verksamheten är säker, om de risker som hänför sig till den kan godtas. Med säkerhet avses en övergripande fysisk och psykisk säkerhet på så sätt att ingen utsätts för risk att skada sig, insjukna eller invalidiseras.

Säkerhetsdokument: I konsumentskyddslagens 7 § åläggs de verksamhetsutövare som nämns i 7 § att sammanställa ett skriftligt säkerhetsdokument, (vilket är att rekommendera även för andra verksamhetsutövare). säkerhetsdokumentet är ett verktyg för verksamhetsutövaren i fråga om arrangemang för och dokumentering av säkerhetsaspekter som hänför sig till tjänsten liksom även en central del av egenkontrollen. Säkerhetsdokumentet ska innefatta en *plan för identifiering av faror och hantering av risker samt för information om dessa för dem som deltar i arbetet för att tillhandahålla tjänsten i fråga* (7 § 1 mom. i KoSäL). säkerhetsdokumentets innehåll regleras närmare i förordningen om säkerhetsdokument (1110/2011).

Säkerhetsplan: Inom konsumentssäkerhetstillsynen avses med en säkerhetsplan anvisningar som av verksamhetsutövaren har sammanställts i syfte att förbättra säkerheten hos specifika aktiviteter och platser för dessa. Säkerhetsplanerna ska tas med i säkerhetsdokumentet.

Utomhuskartingbana: Planerad för karting, tydligt avgränsad bana som inte är täckt. I regel en bana som kontrollerats av AKK – Motorsport rf, Finlands Motorförbund eller motsvarande grenförbund och som har skydds- och frizoner.

Fara: Fara och risk är inte samma sak. Då det gäller konsumenttjänster består faran av omständigheter som hotar konsumentens eller en med denne jämförbar persons eller en annan av tjänsten berörd persons hälsa eller egendom. Hur stor fara det är frågan om, dvs. vilka följder en eventuell olycka får, är beroende av bl.a. hur många människor eller hur stor egendom som svävar i fara när olyckan inträffar och hur allvarliga följder olyckan får (RP 99/2010 rd). I konsumentssäkerhetslagens 10 § presenteras faktorer som betraktas som farliga för hälsa och egendom.

Fritt område: Utrymme på körbanan mellan föraren, som sitter i karten, och de fasta konstruktionerna (bortsett från skyddsvallarna).

Depå: Område där bilarna servas, där man startar och där man stannar efter körningen.

3 Kartingbanans övergripande säkerhet och verksamhetsutövarens omsorgsplikt

En kartingbana får inte på ett sätt som avses i 10 § i KoSäL vara farlig för någons hälsa eller egendom. *Som farlig för hälsan betraktas – en konsumenttjänst som kan orsaka skada, förgiftning, sjukdom eller annan risk för hälsan på grund av ett fel eller en brist i anslutning till dess utförande, på grund av ett fel eller en brist i konstruktionen eller sammansättningen hos en vara som används i samband med tjänsten eller på grund av att osanna, vilseledande eller bristfälliga uppgifter lämnats om tjänsten (10 § 1 mom. 2 punkten i KoSäL). – En konsumtionsvara ska anses vara farlig för egendom om den på grund av ovan nämnda omständigheter kan skada andra föremål eller annan egendom (10 § 2 mom. i KoSäL).*

Verksamhetsutövaren ska känna sina tjänster och ha tillräcklig utbildning, erfarenhet och kunskap för att organisera användningen av kartingbanan på ett säkert sätt. Den omsorgsplikt som föreskrivs i 5 § i konsumentssäkerhetslagen gäller alla verksamhetsutövare. Verksamhetsutövaren ansvarar alltid för säkerheten på kartingbanan och i dess användning. Verksamhetsutövaren är skyldig att förhindra eller avbryta användningen av kartingbanan eller en del av den, om användningen medför fara för konsumenters säkerhet.

Verksamhetsutövaren ska förbereda sig på risker på ett sätt som förutsätts utifrån verksamhetens natur och omfattning. Enligt 5 § i konsumentssäkerhetslagen ska verksamhetsutövare med den omsorgsfullhet och yrkesskicklighet som förhållandena kräver säkerställa att konsumtionsvarorna eller konsumenttjänsterna inte medför fara för någons hälsa eller egendom. Dessutom hör det till omsorgsplikten att verksamhetsutövaren ska ha

tillräckliga och korrekta uppgifter om varorna och tjänsterna och ska bedöma vilka risker som är förenade med dessa (5 § i KoSÄL).

Kartingbanan ska med beaktande av respektive användargrupp (t.ex. barn och unga) samt antal förare vid varje tidpunkt på ett säkert sätt kunna användas och övervakas. Enligt förordningen om säkerhetsdokument ska verksamhetsutövaren på förhand uppskatta ett högsta tillåtet antal förare på kartingbanan. Största antal besökare som tillåts med tanke på säkerheten och med hänsyn till rådande förhållanden.

Verksamhetsutövaren måste likaså på förhand reda ut vilka begränsningar i fråga om ålder, kondition, erfarenhet eller andra krav (t.ex. ålder och längd) som är relevanta för säkerheten och ska anges i säkerhetsdokumentet. Till exempel ska förarnas maximilängd fastställas utifrån kartens konstruktion. I fråga om karter som är avsedda för vuxna rekommenderas 13 år som nedre åldersgräns.

För en kartingbana ska dessutom begränsningar i fråga om yttre förhållanden fastställas (exempelvis förbud mot användning av en utomhuskartingbana på grund av halt före till följd av regn eller på grund av dåliga belysningsförhållanden). Likaså ska verksamhetsutövaren kunna ge tydliga anvisningar om hur man ska förfara ifall förhållandena förändras medan körning pågår (om det börjar regna). Begränsningarna och anvisningarna för förfarande då förändringar tillstöter ska antecknas i säkerhetsdokumentet. Hela personalen ska känna till dessa anvisningar. Om verksamheten inte är säker, ska tjänsten inte tillhandahållas.

Omsorgsplikten innefattar en skyldighet att se till att säkerhetskraven uppfylls i fråga om alla utrymmen, konstruktioner, byggnader, anläggningar, maskiner, rutter, tillbehör, all personlig skyddsutrustning och annan rekvisita som hänför sig till karting. Då körning pågår ska deltagare och personal använda nödvändiga och godkända säkerhetstillbehör och personlig skyddsutrustning. Innan verksamheten påbörjas ska verksamhetsutövaren kontrollera att deltagarna är försedda med den skyddsutrustning som aktiviteterna kräver samt iförda ändamålsenlig utrustning och klädsel.

Då kartingbanan är i användning ska verksamhetsutövaren i enlighet med sin omsorgsplikt dagligen övervaka banans säkerhet. Som god praxis betraktas att depåpersonalen dagligen innan banan öppnas kontrollerar banans renhet och säkerhet. På samma gång bör man kontrollera overallernas, hjälmarnas, nackstödens och körskorernas skick och se till att det finns rena huvor och körhandskar att tillgå. Depåpersonalen bör dessutom se över karternas tekniska skick (såsom lager, manöverorgan, sätets montering, bromsar och däck). Detta bör göras dagligen och vid behov också under dagens lopp. Verksamhetsutövaren ansvarar för att erforderliga granskningar har utförts.

Verksamhetsutövaren ska i enlighet med sin omsorgsplikt och i sin riskbedömning fastslå en tydlig gräns i fråga om användning av berusningsmedel. För tillhandahållande av tjänsten rekommenderas nolltolerans, då körning på kartingbana under påverkan av berusningsmedel höjer olycksrisken. Om körning under påverkan av berusningsmedel är förbjuden, ska detta tydligt och klart meddelas till exempel vid biljettförsäljningen och i informationsmaterial som delas ut på förhand. Förbudet mot körning under påverkan av berusningsmedel bör även meddelas i avtalsvillkoren, så att förbudet inte blir en överraskning för deltagarna. Strafflagens (39/1889,

nedan SL) straffstadganden för trafikbrott gäller även karting. Körning av kart under påverkan av berusningsmedel eller överlåtande av en kart till en person som är påverkad av berusningsmedel (SL 23 kap. 3 §), grovt rattfylleri (SL 23 luku 4 §) samt överlåtande av fordon till berusad (RL 23 luku 8 §).

Omsorgsplikten gäller även förmedlare av kartingtjänster. De är skyldiga att se till att de konsumenttjänster som tillhandahålls är säkra och att underleverantörerna uppfyller kraven i lagstiftningen.

4 Säkerhetsdokument

4.1 Allmänt

Sådan verksamhetsutövare som tillhandahåller en tjänst som nämns i konsument säkerhetslagens 7 § är skyldig att upprätta ett skriftligt säkerhetsdokument för sin verksamhet. Skyldigheten att upprätta säkerhetsdokumentet åligger den verksamhetsutövare som levererar eller utför tjänsten. Säkerhetsdokumentet ska vara upprättat innan tjänsten börjar tillhandahållas.

Skyldigheten att upprätta ett skriftligt säkerhetsdokument åligger även sådana verksamhetsutövare som har börjat tillhandahålla tjänsten innan KoSäL trädde i kraft. Ett säkerhetsdokument för dessa tjänster bör ha upprättats senast 1.7.2012.

Avsikten med säkerhetsdokumentet är att vara ett enkelt och behändigt instrument som hjälper verksamhetsutövaren att beakta säkerhetsaspekterna i den praktiska verksamheten. *Säkerhetsdokumentet ska innefatta en plan för identifiering av faror och hantering av risker samt för information om dessa för dem som deltar i arbetet för att tillhandahålla tjänsten (7 § 1 mom. i KoSäL). Tjänstens natur och verksamhetens omfattning ska beaktas i säkerhetsdokumentet (7 § 4 mom. i KoSäL).* Säkerhetsdokumentets innehåll regleras närmare i förordningen om säkerhetsdokument.

Varje verksamhetsutövare ska anpassa säkerhetsdokumentet till sin egen verksamhet och dess miljö. I säkerhetsdokumentet ska enbart sådana saker införas som förutsätts för respektive verksamhet. Dokumentets omfattning bestäms utifrån de tjänster som tillhandahålls. En utomstående sakkunnig kan anlitas för att hjälpa till med att upprätta säkerhetsdokumentet, om arbetet i något avseende förutsätter ett ställningstagande av en expert. I sista hand är det verksamhetsutövaren som bäst känner sin tjänst och ansvarar både för säkerhetsarrangemangen och säkerhetsdokumentets innehåll.

Säkerhetsdokumentet ska vara ett övergripande dokument för kartingverksamheten. *En verksamhetsutövare som tillhandahåller många olika tjänster (till exempel flera aktiviteter i anslutning till ett kartingcenter) kan upprätta ett gemensamt säkerhetsdokument för tjänsterna. I dokumentet kan, där det behövs, presenteras särdrag som hänför sig till tjänstens säkerhetsaspekter (7 § 3 mom. i KoSäL).* Då ska säkerhetsdokumentet innehålla delar som behandlar olika tjänster eller olika ställen och som efter behov framför väsentliga upplysningar om säkerheten i fråga hos varje tjänst eller ställe. Ett gemensamt säkerhetsdokument får inte försämma

säkerhetsplaneringens detaljinformation, nivå, kvalitet, omsättning i praktiken eller informationens uppdatering jämfört med att ett separat säkerhetsdokument skulle ha upprättats för varje tjänst eller ställe. Om en kartingtjänst består av flera verksamheter eller platser där tjänsten utförs, bör som bilaga till säkerhetsdokumentet upprättas skriftliga anvisningar (s.k. säkerhetsplaner) för specifika verksamheter och platser för dessa.

Om det ska upprättas en räddnings- eller beredskapsplan eller annan motsvarande plan för samma tjänst med stöd av någon annan lag, – – behöver inte något säkerhetsdokument upprättas, utan uppgifter som motsvarar dem som lämnas i säkerhetsdokumentet kan ingå i den plan som görs upp med stöd av annan lag (7 § 2 mom. i KoSäL). Exempelvis förutsätts det i räddningsväsendets lagstiftning att verksamhetsutövaren upprättar en räddningsplan. I en heltäckande räddningsplan behandlas till stor del samma saker som i säkerhetsdokumentet. Dessa planer som hänför sig till säkerheten kan det vara ändamålsenligt att kombinera. Verksamhetsutövaren ska likväl försäkra sig om att säkerhetsdokumentet uppfyller de krav som ställs på dokumentet i konsument-säkerhetslagstiftningen även då det sammanslås med en räddnings-, beredskaps- eller annan motsvarande plan som avses i lagstiftningen. Ett bra förfaringssätt är att i ett sådant kombinerat dokument även införa alla de bestämmelser på basis av vilka det har upprättats.

Säkerhetsdokumentet ska hållas uppdaterat (7 § 4 mom. i KoSäL) så att de förändringar som inträffar i förhållandena införs i dokumentet. Förändringar som kräver uppdatering är bland annat nya platser och lokaler för aktiviteterna, nya redskap, anordningar och maskiner samt förändringar i verksamhetssätten. Säkerhetsdokumentet ska företes för tillsynsmyndigheten och på begäran lämnas till denna (7 § 6 mom. i KoSäL).

4.2 Innehåll

Enligt förordningen om säkerhetsdokument:

1 §

Ett säkerhetsdokument ska upprättas så att det är tillräckligt täckande och detaljerat med beaktande av verksamhetens art och omfattning.

2 §

Om det inte av särskilda skäl är onödigt med tanke på den tjänst som ett säkerhetsdokument avser, ska av dokumentet framgå:

- 1) tjänsteleverantörens namn, hemort och kontaktuppgifter;
- 2) vem som svarar för säkerhetsfrågorna;
- 3) de farliga situationer som kan förutses och eventuella konsekvenser av dem;
- 4) åtgärder för att förebygga farliga situationer;
- 5) instruktioner med tanke på förutsebara olycks- och skadesituationer samt farliga situationer enligt 3 punkten;
- 6) hur de som deltar i tillhandahållandet av tjänsten blivit insatta och utbildats i säkerhetsfrågor samt eventuella krav på kompetens och utbildning;
- 7) lokaler, konstruktioner, redskap, rutter, djur, typer av personlig skyddsutrustning och andra tillbehör som används i samband med tjänsten samt de krav som ställs på dessa jämte service och underhåll av dem;
- 8) förhållanderelaterade begränsningar av tillhandahållande av tjänsten;

- 9) största möjliga antal kunder som under olika förhållanden kan ta del av tjänsten på ett säkert sätt samt de krav som gäller deltagarnas hälsa, fysiska kondition, erfarenhet, utbildning och andra motsvarande omständigheter;
- 10) åtgärder som är nödvändiga för att trygga säkerheten för andra personer som berörs av tjänsten än kunderna;
- 11) hur olika olycks- och skadesituationer samt farliga situationer registreras och hur den insamlade informationen utnyttjas vid utvecklandet av säkerhetsåtgärderna;
- 12) förfarandet för fullgörande av anmälningskyldigheten enligt 8 § i konsument säkerhetslagen;
- 13) hur de som deltar i tillhandahållandet av tjänsten får del av den information som ingår i planen;
- 14) vilka av de uppgifter som anges i statsrådets förordning om uppgifter som skall lämnas om konsumtionsvaror och konsumenttjänster (613/2004) till dem som deltar i tjänsten och till dem som berörs av tjänsten och hur dessa uppgifter ska lämnas.

I säkerhetsdokumentet ska vid behov hänsyn tas också till sådan användning av objektet eller dess konstruktion som avviker från det sedvanliga

I ett säkerhetsdokument ska likväl alltid redogöras för – de farliga situationer som kan förutses och eventuella konsekvenser av dem samt instruktionerna med tanke på förutsebara olycks- och skadesituationer samt farliga situationer (2 § 1 mom. 3 och 5 punkten i förordningen om säkerhetsdokument). Dessutom ska säkerhetsdokumentet innehålla en redogörelse för – åtgärder för att förebygga farliga situationer (2 § 1 mom. 4 punkten i KoSäl). För olika nödsituationer ska det följaktligen finnas skriftliga anvisningar att tillgå.

Exempel på innehållet i säkerhetsdokumentet och de omständigheter som ska beaktas i dokumentet finns i bilaga 1. Anvisning för upprättande av säkerhetsdokument finns även på Tukes webbplats www.tukes.fi.

4.3 Säkerhetsplan

Om en kartingtjänst består av flera verksamheter eller platser där tjänsten utförs, bör som bilaga till säkerhetsdokumentet upprättas skriftliga anvisningar (s.k. säkerhetsplaner) för specifika verksamheter och platser för dessa.

I en säkerhetsplan bör för varje verksamhet och plats där tjänsten utförs i tillämpliga delar anges:

- 1) En beskrivning av verksamheten och den plats där den utförs.
- 2) Den person som ansvarar för verksamhetens säkerhet jämte dennes ersättare samt personernas kontaktuppgifter.
- 3) vägbeskrivning eller andra anvisningar för hur man tar sig till den plats där verksamheten pågår (även rutter för räddnings- och ambulansenheter).
- 4) Risker som är förknippade med verksamheten och den plats där verksamheten pågår.
- 5) Riskhantering:
  - största tillåtna antal deltagare på banan,,
  - begränsningar som hänför sig till verksamheten (väderleken, andra omständigheter, berusningsmedel, deltagarnas färdigheter, fysiska egenskaper etc.),
  - kompetenskrav som ställs på förarna,

- handledarnas åtgärder innan programmet vidtar (till exempel att kontrollera säkerheten och tillbehören på platsen, utrustningen för första hjälpen samt av larmförbindelsens funktion),
  - att göra deltagarna insatta i karting och instruera dem,
  - sörja för utrustning som ska användas (personlig skyddsutrustning och andra säkerhetstillbehör),
  - se till att säkerhetskraven uppfylls (i fråga om maskiner och anordningar mm.),
  - specialutrustning,
  - brandsäkerhet (t.ex. brandvarnare, hur man handskas med eld och beaktar olika materials brandsäkerhet).
- 6) Instruktioner för åtgärder vid eventuella olyckor som leder till fysisk skada för kunder eller medarbetare.
- 7) Instruktioner för åtgärder vid andra olycks- och skadesituationer (t.ex. bänder och kolmonoxidförgiftning).
- 8) Allmänna anvisningar (för hur man handskas med eld samt varningar för skogsbrand).
- 9) Instruktioner för åtgärder efter olycksfall eller missöden:
- rapportering (t.ex. olycksbokföring),
  - information om händelsen (t.ex. informationsansvarig person och tillvägagångssätt),
  - anmälan enligt 8 § i KoSäL till Tukes eller annan anmälan till en behörig myndighet, såsom polisen
  - eftervård (t.ex. transport av skadade och eventuell krishjälp).
- 10) Andra eventuella aspekter som bör beaktas.

4.4 Riskbedömning

En täckande riskbedömning är utgångspunkten för säkerhetsplaneringen. Den förutsätter en identifiering av de faror som hänför sig till verksamheten och en plan för hantering av riskerna samt för information till dem som är med om att tillhandahålla tjänsten. En skriftlig riskbedömning ska inkluderas i säkerhetsdokumentet.

Verksamhetsutövaren måste i enlighet med sin omsorgsplikt känna till och bedöma de risker som hänför sig till användningen av simhallen och förbereda sig på dem (t.ex. hordana faror som hänför sig till specialbassänger och hur en fara kan undanröjas). I riskbedömningen kan till hjälp tas i 11 § i KoSäL uppräknade kriterier som används vid bedömning av konsumenttjänsters farlighet (harmoniserade standarder till vilka hänvisningar offentliggjorts i Europeiska unionens officiella tidning, andra internationella eller nationella standarder, Europeiska kommissionens rekommendationer, tillsynsmyndigheters anvisningar och rekommendationer, uppförandedekoder samt den aktuella vetenskapliga och tekniska utvecklingsnivån).

Riskbedömning och riskhantering:

- De faror som hänför sig till verksamheten identifieras, liksom även de situationer i vilka fara kan uppstå samt vilka slags olycksfall eller missöden som kan inträffa i verksamheten (t.ex. motorstopp under pågående körning, krock eller brand),
- farans sannolikhet uppskattas (osannolik, möjlig eller sannolik) samt dess följd (obetydlig, skadlig eller allvarlig, t.ex. blåmärke, fraktur eller invaliditet/dödsfall)
- åtgärder vidtas för undanröjande av farorna, minskning av riskerna samt förebyggande av olycksfall och missöden,
- förberedelser vidtas med tanke på eventuella tillbud och beredskap utvecklas för åtgärder i nödsituationer.

Med hjälp av riskbedömning är det möjligt att systematiskt förebygga potentiella olyckor och missöden. En riskbedömning gjord av verksamhetsutövaren själv underlättar en identifiering av aspekter som har stor betydelse för säkerheten liksom även en förbättring av säkerheten hos tjänsten i dess helhet, ett säkerhetsfokuserat arbetssätt.

4.5 Skyldighet att underrätta myndigheten om en förestående fara

Samtliga verksamhetsutövare omfattas av den anmälningsskyldighet som föreskrivs i 8 § i KoSäL, om det framkommer att tjänsten ger upphov till fara. *Om en verksamhetsutövare får kännedom om att – en konsumenttjänst medför fara för någons hälsa eller egendom* (t.ex. en olycka som inträffat, en allvarlig incident eller ett tillbud), ska verksamhetsutövaren omedelbart underrätta Säkerhets- och kemikalieverket om saken. Verksamhetsutövaren ska samtidigt uppge vilka åtgärder som behövs för avvärjande av fara denne redan har vidtagit med tanke på faran (8 § 1 mom. i KoSäL).

Att meddela om en fara ligger både i verksamhetsutövarens och tillsynsmyndigheternas intresse. Genom anmälningar och rapporter får tillsynsmyndigheterna kännedom om farliga konsumenttjänster och kan kontrollera att verksamhetsutövaren har vidtagit nödiga åtgärder för att undanröja faran. Tack vare anmälningarna är det möjligt att förbättra säkerheten hos tjänsterna bland annat genom att sammanställa säkerhetsanvisningar branschvis.

Dessutom åläggs verksamhetsutövaren olika slags anmälningsskyldigheter i andra föreskrifter. Till exempel ska arbetsgivaren enligt lagen om tillsyn över arbetarskyddet och arbetarskyddssamarbete på arbetsplatsen (44/2006) till arbetarskyddsmyndigheterna och polisen anmäla allvarliga olyckor som har drabbat en arbetstare.

4.6 Olycksbokföring

Verksamhetsutövaren måste föra olycksdagbok som utöver inträffade olycksfall ska omfatta allvarliga tillbud. I olycksbokföringen ska även sådana tillbud införas om vilka den anmälan som avses i 8 § i KoSäL inte behöver

lämnas till tillsynsmyndigheten. Olycksbokföringen utgör en del av säkerhetsdokumentet och verksamhetsutövarens egenövervakning.

Enligt förordningen om säkerhetsdokumentet ska i säkerhetsdokumentet redogöras för – hur olika olycks- och skadesituationer samt farliga situationer registreras och hur den insamlade informationen utnyttjas vid utvecklandet av säkerhetsåtgärderna (2 § 1 mom. 11 punkten i KoSäL). Registrering av olyckor och undersökning och analys av orsaker bildar en grund för bedömning av risker samt förbättring av säkerhetssystem och säkerhetsarbete i simhallen.

Olycksbokföringen hjälper verksamhetsutövaren att förbättra sin affärsverksamhet och gör det behändigare att lämna tilläggsinformation, om en olycka ska redas ut i efterhand. Via olycksbokföringen är uppgifterna dessutom vid behov tillgängliga för myndigheterna och försäkringsbolagen. Myndigheterna kan be att få se olycksbokföringen, till exempel vid en inspektion.

Till stöd för dokumentationen om olyckor kan en blankett för specifika fall användas där man antecknar olyckor och tillbud som inträffat såväl för kunder som för medarbetare samt även följderna av dessa händelser. Verksamhetsutövaren kan skapa en egen blankett för incidentanmälan där man bland annat antecknar uppgifter om den skadade, uppgifter om själva skadan (tid, plats, orsak till skadan), skadans natur, uppgifter om händelseförloppet samt förbättringar och ändringar.

Verksamhetsutövaren ska uppmana alla dem som är med om att tillhandahålla tjänsten att föra bok över inträffade olyckor. Verksamhetsutövaren ska med stöd av sin omsorgsplikt följa säkerhetsläget utifrån registrering och anteckningar i blanketterna samt vidta åtgärder, om det föreligger skäl till detta. En viktig uppgift i egenövervakningen är att regelbundet följa olycksbokföringen och observera faromoment där det ofta inträffar olyckor av samma typ.

Exempel på en blankett för incidentanmälan finns i bilaga 5.

4.7 Genomgång och repetition av säkerhetsdokumentet tillsammans med personalen

Tjänsteleverantören ska försäkra sig om att alla de som är med om att tillhandahålla tjänsten känner till innehållet i säkerhetsdokumentet (7 § 5 mom. i KoSäL). Säkerhetsdokumentet ska gås igenom med varje medarbetare, även eventuella vikarier samt säsonganställd och frivillig arbetskraft. Det är att rekommendera att varje medarbetare med datering och egen underskrift bekräftar att han eller hon har förstått innehållet i säkerhetsdokumentet.

Säkerhetsdokumentet ska uppbevaras på ett ställe där det lätt kan hittas. Personalen bör känna till förvaringsplatsen. Vid behov ska tjänsteleverantören ordna utbildning för dem som medverkar i att tillhandahålla tjänsten (7 § 5 mom. i KoSäL). I enlighet med sin omsorgsplikt ska verksamhetsutövaren för sina medarbetare regelbundet repetera innehållet i säkerhetsdokumentet, så att personalen behärskar åtgärderna i dokumentet. Det är bra att även föra bok över utbildnings- och repetitionstillfällen, anteckna de personer som deltagit i dem samt datum för utbildningen.

5. Banans, kartens och lokaliteternas säkerhet

5.1 Allmänt

I enlighet med sin omsorgsplikt ska verksamhetsutövaren kontrollera säkerheten i fråga om kartingbanan, karten samt lokaliteterna jämte övriga maskiner, redskap och anordningar. I konsument säkerhetslagens 10 § föreskrivs det om en konsumenttjänst som är farlig för hälsa och egendom. *Som farlig för hälsan betraktas en konsumenttjänst som kan orsaka skada, förgiftning, sjukdom eller annan risk för hälsan eller som kan skada egendom på grund av ett fel eller en brist i anslutning till dess utförande, på grund av ett fel eller en brist i konstruktionen eller sammansättningen hos en vara som används i samband med tjänsten eller på grund av att osanna, vilseledande eller bristfälliga uppgifter lämnats om tjänsten (10 § 1 mom. i KoSäL samt 2 punkten och 2 mom.).*

I säkerhetsdokumentet ska redogöras för de lokaliteter, konstruktioner, redskap och andra tillbehör som används i tjänsten. Sådana är bland annat banan, karterna, den byggnad som är avsedd för kartingkörning samt skyddsvallarna. Kraven på service och underhåll av dem ska antecknas i säkerhetsdokumentet. Dessutom ska en person med ansvar för säkerhetsärenden utses. Personens namn och kontaktuppgifter ska antecknas i säkerhetsdokumentet.

Lokaliteter och övriga byggnader, banan och karter samt övriga tillbehör ska kontrolleras och servas med jämna mellanrum. Över regelbundet återkommande underhåll och kontroller bör en underhållsplan upprättas och underhållsdagbok föras. Dessutom ska redskapens skick följas dagligen och eventuella brister korrigeras enligt en tidtabell som uppgörs med beaktande av hur allvarliga bristerna är. Exempelvis är det bra att man över karterna vid sidan av servicedagboken för driftjournal av vilken det framgår när bilarna använts, hur många gånger samt namn på användaren. Vid behov ska tillbehör som ger upphov till fara tas ur bruk.

5.2 Bana

Banans bredd

Det rekommenderas att banans bredd ska motsvara minst två gånger kartens längd. Utanför karten ska det omkring föraren finnas så mycket fritt utrymme att föraren vid körning inte vidrör banans konstruktioner med undantag för skyddsvallarna.

Det fria utrymmet kan exempelvis utprovas på följande sätt: En testperson vars längd är 180–185 cm sitter i karten på ett ställe som kan betraktas som mest ofördelaktigt i en testsituation. Föraren lyfter båda armarna rakt uppåt och för dem neråt längs sidorna. Händerna får inte med undantag för skyddsvallarna vidröra banans stängsel. En bana kan ha flera sådana testplatser.

Antalet karter på banan

Antalet karter som samtidigt får befinna sig på banan ska av säkerhets- och ventilationsskäl begränsas enligt användargrupp och rådande förhållanden. Det högsta beräknade normativa antalet bilar som samtidigt får vara på banan beräknas enligt följande formel:

$$\text{Högsta tillåtna antal karter} = \frac{\text{banans längd (m)}}{30 \text{ m}}$$

Om förhållandena kräver det, ska de kartinger som samtidigt kör på banan vara färre till antalet.

Om verksamhetsutövaren förfogar över bilar som är olika i fråga om effekt och storlek, bör dessa inte samtidigt ges tillträde till banan. Från regeln kan speciella tillfällen undantas, exempelvis med familjemedlemmar som förare. Fordon av olika typ (t.ex. kart och minimotorcykel) får i regel inte samtidigt använda banan.

Banans yta

Det får inte finnas lösa föremål på banans yta under körning.

Hinder och skyddsvallar

I första hand ska fasta hinder och konstruktioner på banområdet tas bort. Om det är omöjligt att avlägsna hindren, ska de madrasseras med en skyddsvall.

Skyddsvallar och räcken ska vara tillverkade av stötdämpande flexibelt material (inga betonggrisar eller fasta stålräcken). Skyddsvallen ska vara minst 0,3 meter men högst 0,5 meter hög. En lämplig höjd för skyddsvallen är t.ex. två ytterdäck till personbil på varandra. Skyddsvallen ska vara sammanhängande så att det inte uppstår ett hål i den när en bil stöter ihop med den. När bildäck används ska de bindas ihop så att de inte kan lösgöras från varandra till exempel vid en krock. Vid väggarna har skyddsvallens högsta tillåtna höjd inte begränsats.

Belysning

Belysningen skall vara tillräckligt effektiv, jämn och sådan att den inte bländar. På banan får inga mörka avsnitt bildas.

Signalsystem

På banan skall det finnas ett signalsystem, som kan bestå antingen av signalljus eller av ett flaggningssystem eller en kombination av dessa. Som signalljus kan användas gula blinkande ljus eller tillräckligt effektiva gula varningsljus. Ett flaggningssystem (gul, röd, blå, svartvit, svart, svartvitrutig flagga) förutsätter att det vid banan finns ett tillräckligt antal banövervakare som är beredda att flagga vid behov.

Utöver dessa kan handsignaler användas. Handsignalerna kan vara varningar som visas av förarna (t.ex. för att ange att hastigheten minskar eller att föraren stannar) eller av övervakarna (varning för samtidig användning av gas- och bromspedalen). Antalet olika handsignaler ska för klarhetens skull begränsas till så få som möjligt.

Alla som kommer för att köra kart ska informeras om vad signalljus, flaggorna och handsignalerna betyder. Dessutom ska det finnas skriftliga anvisningar om signalernas betydelse på en synlig plats t.ex. vid kassan eller i väntrummet. Anvisningarna ska vara avfattade åtminstone på finska och svenska samt vid behov på andra språk. Personalen skall övervaka att alla följer de signaler som ges. Flaggornas betydelser anges i bilaga 3.

Depån

Depån ska placeras så att karterna inte kan köra dit någon annan väg än längs den egentliga infarten. In- och utfarterna ska vara lätta att upptäcka för förarna och de ska vara tydligt skyltade.

Infarten ska placeras på ett ställe där bilens hastighet är låg. Infarten ska vara så smal att en omkörning inte är möjlig. Utfarten ska vara på ett sådant ställe på banan att trygga omkörningar kan göras där (banans bredd ska vara tre gånger kartens längd).

På utfartens plats ställs inga särskilda krav, om starten sker direkt på banan och man inte kör ut från depån under pågående körning.

Under körning ska depån vara stängd för andra än dem som väntar på sin tur och för personalen.

Allmänna lokaler

De allmänna lokalerna ska avskiljas från ban- och depåområdet med ett skyddsstängsel som är minst 1 m högt.

Då körning pågår ska tillträde till banan förhindras för andra personer än dem som väntar på sin tur samt personalen. Tillträde kan till exempel förhindras med ett räcke.

5.3 Kart

Bränslesystemet

Bränsletanken ska vara stadigt fäst vid bilens ram. Bränslerören ska vara flexibla. Bränsletanken ska vara tillverkad så att den inte medför risk för läckage. Den får inte vara konstruerad så att den utgör en del av karosseriets konstruktion. Bränsletankens största tillåtna volym är 10 liter. Bränsletanken ska ha en backslagsventil eller ett expansionskärl för att förhindra bränsleläckage om karten råkar i alltför stor lutning.

Det är absolut förbjudet att tanka karten medan föraren sitter i den. Motorn ska vara avstängd medan karten tankas.

Om bränsletanken är placerad ovanpå motorn, ska man låta motorn svalna av före tankningen. Som bränsle bör man använda bensin med så små avdunstnings- och avgasutsläpp som möjligt. Sådan är t.ex. bensin som används i små maskiner och som inte innehåller svavel eller bensen.

För att säkra en ren inomhusluft rekommenderas att tvåtaktsmotorer inte används på banorna och att motorerna är utrustade med katalysator. När nya karter inköps ska dessa ha motor med katalysator. Dessutom rekommenderas det att eldrivna karter används på inomhusbanor.

Topp hastighet

Verksamhetsutövaren skall fastställa den högsta tillåtna hastigheten separat för varje bana. Hastigheten kan exempelvis begränsas med en elektronisk hastighetsspärr.

Kartens konstruktiva topphastighet får vara högst 60 km/h på inomhusbanor och därmed jämförbara banor och högst 100 km/h på utomhusbanor. Topp hastigheten för karter avsedda för barn får vara högst 30 km/h.

Hjul och däck

Hjulen skall fästas vid axeln med hjälp av en typ av säkerhetslås, såsom saxsprintar, självlåsande muttrar eller låsringar.

Nötta däck, där armeringen syns, får inte användas. Däck som nått slutet av sin livscykel eller på annat sätt blivit utnötta, ska omgående tas ur bruk och förstöras så att de inte förväxlas med användbara däck.

Stötfångare

Stötfångarna på bilarna ska vara sådana att hjulen på olika karter inte kommer åt att vidröra varandra. Stötfångarna ska också konstrueras så att en kart inte från något håll kan köra på en annan kart eller förare utan att stöta på ett hinder.

En konstruktion som rekommenderas är skyddsåge som går runt hela karten utan skarvställen och som i hela sin längd befinner sig på samma höjd från körbanan.

Skydd för kraftöverföringen

Kraftöverföringen skall skyddas på hela bakaxelns område så att de roterande delarna i kraftöverföringen inte medför fara för föraren eller andra personer.

Bromsarna

För att uppfylla sin omsorgsplikt ska verksamhetsutövaren testa bromsarnas funktion varje dag. Vid behov ska bromsarna justeras. Bromsarna ska vara tillräckligt effektiva och de ska verka åtminstone på båda bakhjulen samtidigt.

Om bromsvajer används ska dess diameter vara minst 2,5 mm; om två vajrar används ska de motsvara denna tvärsnittsytta.

Styrinrättningen

Styrningen ska ske med hjälp av en ratt som har formen av en sluten cirkel. Ratten får inte vara av aluminium, som kan brytas vid en krock. Flexibla vajer- och kedjestyrssystem får inte heller användas.

Rattens nav skall vara slutet med en stålskiva, så att ratten vid en krock inte kan tryckas ner på styraxeln.

Alla delar i styrinrättningen skall vara fästa på ett säkert sätt, såsom med saxsprintar, självlåsande muttrar eller skruvar.

Sätet

Sätet skall vara format så att föraren sitter stadigt och i kurvor och inbromsningar får stöd som motverkar rörelse såväl i sidled som framåt. Sätet ska vara stadigt fäst på kartan. Fästjärnen får under inga omständigheter komma fram genom sitsen.

Föraren måste få plats i kartan och sätet. Om sätets form justeras med stoppning, får sätet inte ha så mycket stoppning att skyddet i sidled försvinner och ratten kommer alltför nära förarens bröst. Inga vassa delar eller hörn får vara placerade så att de kan vidröra föraren eller kännas genom sätet.

Pedalerna

Pedalerna får inte i något läge nå utanför ramen och stötfångarna.

Bromspedalen ska på två ställen vara fäst i ramen. Bromspedalen ska vara formad så att den hindrar foten att glida bort från pedalen.

Gaspedalen ska vara försedd med en retur fjäder. Även i den ände av gasvajern som är närmare förgasaren ska det finnas en retur fjäder som återställer gasen i tomgångsläge, om gasvajern brister.

Om man är tvungen att använda pedalförlängningar, måste man försäkra sig om att de hålls stadigt på plats.

Avgassystemet

Avgasröret ska ha sitt utlopp bakom föraren. Avgasröret får inte orsaka en brandrisk för föraren och avgasröret ska vid behov vara skyddat. Avgasröret får inte sticka ut utanför konstruktionens konturer.

Tvåsitsig kart

Den som kör en tvåsitsig kart ska ha tillräcklig erfarenhet av att köra tvåsitsig kart. Föraren måste av verksamhetsutövaren eller en företrädare för denne få undervisning i att framföra en tvåsitsig kart.

Den som åker med ska ha samma skyddsutrustning som föraren (overall, hjälm, huva, körhandskar och körskor).

Dagbok

Det rekommenderas att en separat dagbok förs över varje kart, en så kallad feljournal. Där antecknas konstaterade brister och fel samt utförda reparationer.

5.4 Byggnaders och konstruktioners allmänna säkerhet samt miljön

Byggnader, konstruktioner och andra utrymmen måste lämpa sig för sitt ändamål. Vid uppförandet av en anläggning måste byggnadsbestämmelser och föreskrifter beaktas (bl.a. Markanvändnings- och bygglagen samt bestämmelser och föreskrifter som utfärdats med stöd av lagen). Markanvändnings- och bygglagen (132/1999, nedan MBL) föreskriver att *en byggnad och dess omgivning skall hållas i sådant skick att den hela tiden uppfyller de sanitära kraven, kraven på säkerhet och användbarhet och inte medför miljölägenheter eller förfular omgivningen* (MBL 166 § 1 mom.). Uppmärksamhet bör till exempel fästas vid konstruktionernas hållfasthet, rutternas säkerhet samt brandsäkerheten. Konstruktioners säkerhetsaspekter och byggnadstekniska detaljer (t.ex. val av byggnadsmaterial) kan diskuteras med byggnadstillsynsmyndigheterna som övervakar byggverksamheten.

Luftkvalitet

Luftkvaliteten vid en inomhuskartingbana ska följas. Ventilationen ska planeras och dimensioneras så att kolmonoxidhalten i inomhusluften på körområdet och i arbetszonerna håller sig inom gränserna för gällande bestämmelser. Närmare bestämmelser om luftkvalitet och kolmonoxidhalter utfärdas i hälsoskyddslagstiftningen. Mer information om hälsoskyddslagstiftningen fås bl.a. på Valvira webbplats: www.valvira.fi

För att uppfylla sin omsorgsplikt som avses i KoSäL måste verksamhetsutövaren förvissa sig om att luftkvaliteten på en inomhuskartingbana inte ens tillfälligt medför någon fara för dem som vistas i hallen. Kolmonoxidhalten i luften ska följas med hjälp av kontinuerlig mätning jämte larmsystem. Kolmonoxidmätarens och larmsystemets funktion ska kontrolleras regelbundet. Innan den högsta tillåtna kolmonoxidhalten i luften överskrids, ska körningen avbrytas. Om den högsta tillåtna kolmonoxidhalten i luften överskrids, måste verksamhetsutövaren se till att människorna tar sig ur lokalen ut i friska luften och väntar tills luftkvaliteten har förbättrats. Dessutom måste verksamhetsutövaren vidta behövliga åtgärder för att förbättra luftkvaliteten.

Brandsäkerhet

I byggnader och konstruktioner ska brandsäkerhetsbestämmelserna i lagstiftningen om räddningsväsendet iakttas.

I byggnaderna ska det exempelvis finnas brandvarnare eller andra branddetektorer och lätt tillgängliga brandredskap för första släckning. Dessutom ska det finnas tillräckligt många utrymningsvägar som tydligt ska märkas ut.. Räddningsverket övervakar inom sitt distrikt att de förpliktelser som gäller brandsäkerheten uppfylls.

Det är bra att på förhand planera släcknings- och räddningsinsatser tillsammans med räddningsmyndigheterna. Det är viktigt att beakta att räddningsvägarna ska vara framkomliga och att räddningsenheterna ska kunna ta sig fram till byggnader och inhägnader under alla årstider (t.ex. möjligheter för bilparkering samt snöröjning). Vattenposten för släckning ska dessutom vara tydligt utmärkt.

6 Kunder

6.1 Information och vägledning för kunder

Verksamhetsutövaren ska på ett tydligt och begripligt sätt ge besökare alla behövliga upplysningar, så att de kan bedöma de faror som hänför sig till konsumenttjänsterna (9 § 1 mom. i KoSäL). Verksamhetsutövaren ska informera om alla behövliga anvisningar för användning av kartingbanan samt varningar och andra liknande uppgifter som hänför sig till bekämpning och förebyggande av fara. Upplysningarna får inte vara osanna i fråga om säkerheten, inte heller vilseledande eller bristfälliga.

I statsrådets förordning om uppgifter som skall lämnas om konsumtionsvaror och konsumenttjänster föreskrivs närmare om hur uppgifter ska lämnas. I förordningens 10 § föreskrivs närmare om hur sådana förhandsuppgifter ska lämnas som är nödvändiga för förebyggande av fara som en konsumenttjänst kan medföra för hälsa eller egendom Enligt föreskriften omfattar dessa uppgifter bland annat:

- hur fysiskt krävande tjänsten är,
- krav på och begränsningar i fråga om konsumentens hälsotillstånd och andra personliga egenskaper (t.ex. begränsningar i fråga om ålder och kroppslängd),
- förkunskaper eller färdighetsnivå som eventuellt krävs av deltagarna,

- behövliga instruktioner om hur man skall förfara och handla när tjänsten utförs,
- handledning i hur man använder behövlig personlig skyddsutrustning,
- instruktioner för nödsituationer och om hur man avbryter verksamheten samt
- den person eller personal som ansvarar för säkerheten.

I förordningen om uppgifter som ska lämnas föreskrivs i 11 § om vikten av att informationen är klar och begriplig. Tjänsteleverantören *skall dessutom ta hänsyn till konsumenternas förtrogenhet med tjänsten i fråga, deras förmåga att ta till sig instruktioner samt, vid behov, de behov som specifika grupper av deltagare kan ha* (förordningen om uppgifter som skall lämnas 11 § 1 mom.). I praktiken innebär detta att verksamhetsutövaren måste kunna bedöma barns och ungas förutsättningar att köra kart.

Verksamhetsutövaren måste i enlighet med sin omsorgsplikt känna sina tjänster och kunna bedöma vilka uppgifter som behövs med tanke på besökarnas säkerhet. Tjänster som står till buds samt förhållandena på platsen ska beskrivas så väl för besökarna att de kan uppskatta sin egen förmåga och sina möjligheter att pröva på dem. Verksamhetsutövaren ansvarar för att konsumenterna får all information som är relevant med tanke på säkerheten och att de är medvetna om de risker som hänför sig till tjänsten. I säkerhetsdokumentet ska antecknas vilka upplysningar som ges till dem som tar del av tjänsten samt till andra besökare och hur informationen förmedlas.

I den definition av konsumenttjänst som i enlighet med 10 § i KoSäL medför fara har man utifrån övervakningserfarenheter ansett att man med osanna, vilseledande och bristfälliga uppgifter avser uppgifter som har lämnats, såväl i marknadsföring av och reklam för tjänsten samt vid biljettförsäljningen, som i de uppgifter som på förhand och under pågående verksamhet har förmedlats till deltagarna. Verksamhetsutövaren måste försäkra sig om att inga av de uppgifter som i något skede av tillhandahållandet av tjänsten lämnats eller utlämnats medför någon fara.

6.2 Information om tjänsten som meddelas på förhand eller under pågående verksamhet/deltagande

Det sätt på vilket informationen ges påverkar tjänstens säkerhet. *Uppgifterna skall lämnas skriftligen, om inte det av särskilda skäl är mer ändamålsenligt att lämna informationen i annan form* (förordningen om uppgifter som skall lämnas 11 § 2 mom.). Som god praxis betraktas att instruktioner ges både muntligt och skriftligt. På en kartingbana är det ofta nödvändigt och ändamålsenligt att komplettera skriftliga och muntliga anvisningar med meddelanden i bildform och symboler. På skyltar och varningsmärken är det bra att använda tillräckligt stora, enkla, och allmänt kända bildsymboler som är lätta att upptäcka. I princip ska på detta område allmänt kända, i mån av möjlighet på internationell nivå vedertagna symboler användas.

Kunden bör redan på förhand underrättas om sådana omständigheter utifrån vilka han eller hon själv kan bedöma huruvida och under vilka förutsättningar det är möjligt att delta i verksamheten utan att säkerheten äventyras. Det är nödvändigt att redan då ett avtal ingås (då en tid reserveras) tala om för kunden vilka villkor som ställs för deltagarna, bland annat begränsningarna i fråga om ålder och kroppslängd, hälsotillstånd samt förbudet mot körning under påverkan av berusningsmedel (alkohol, droger och andra berusningsmedel). Då

bör man på förhand tala om att kundens körskick kan komma att kontrolleras innan denne får tillträde till banan (verksamhetsutövaren kan med kundens medgivande kontrollera alkoholhalten i blodet med en alkometer) Begränsningar och villkor ska klart och tydligt meddelas exempelvis vid biljettförsäljningen.

Innan körningen inleds ska personalen i enlighet med omsorgsplikten försäkra sig om att alla förare har fått och förstått anvisningarna och reglerna samt instruktionerna för eventuella nöd- och problemsituationer. Detta innebär att deltagarna har hört eller på annat sätt fått anvisningarna och även förmår tillämpa dem i praktiken. Som god praxis betraktas att anvisningar och körregler tydligt är framlagda på ett ställe som är lätt att få syn på och att förarna kan bekanta sig med dem innan de går till depån (t.ex. i skrift eller bildform på skyltar och varningstavlor).

Före körningen ska personalen instruera föraren i manöverorganens användning (t.ex. bromsen och gasen). Föraren ska ges tillräcklig information om regler och körsätt (bl.a. förbudet mot att köra på och tränga sig förbi andra) samt instruktionerna för eventuella nöd- och problemsituationer. Problemsituationer kan till exempel uppstå, om en kart stannar på körbanan, går sönder eller fastnar i skyddsvallen. Föraren ska även instrueras i signalsystemen (ljus, flaggning, handsignaler). Särskild uppmärksamhet ska fästas vid att instruera unga eller oerfarna personer.

Dessutom ska det i omedelbar närhet av maskiner, anordningar och andra redskap som är avsedda för kunder finnas tydliga och lättfattliga instruktioner. Även flaggornas betydelser ska finnas synligt framlagda, om flaggor används som signaleringssystem.

Marknadsföringsmaterialet (reklamtryck och broschyrer) ska ge en realistisk beskrivning av det program och de tjänster som tillhandahålls. Marknadsföringsmaterialet ska beskriva för vem tjänsten eller evenemanget är avsett. Bildmaterialet i marknadsföringen bör härröra från autentiska kartingbanor. Marknadsföringen får inte uppmuntra till lagstridiga handlingar eller leda till att säkerhetsbestämmelser förbises. Till exempel bör personerna på bilderna vara iförda den för ändamålet avsedda personliga skyddsutrustningen.

Inga språkliga krav på de upplysningar som ska förmedlas har direkt föreskrivits i fråga om konsumenttjänster. Verksamhetsutövaren är ansvarig för att upplysningarna förmedlas på sådana språk som kundgrupperna förstår. Det rekommenderas att anvisningar och körregler finns att tillgå åtminstone på finska och svenska samt vid behov på andra språk. Språkproblem får inte orsaka säkerhetsrisker. Verksamhetsutövaren får inte tillhandahålla kartingtjänster till deltagare som exempelvis på grund av bristande språkkunskap inte förstår nödvändiga säkerhetsanvisningar.

Förutom denna anvisning har Tukes sammanställt en anvisning om upplysningar som ska lämnas om konsumentvaror och konsumenttjänster. Där behandlas upplysningar som ska lämnas om konsumenttjänster mer utförligt.

Exempel på anvisningar som ska ges till kunder finns i bilaga 2.

6.3 Personlig skyddsutrustning och andra skyddstillbehör för föraren

Den skyddsutrustning som används för karting ska vara lämpade för karting och uppfylla kraven på dem enligt gällande lagstiftning, till exempel de europeiska säkerhetskraven. I säkerhetsdokumentet bör det ingå en redogörelse över de redskap som används i tjänsten jämte annan utrustning samt kraven på redskapen och deras underhåll. Dessutom ska en person med ansvar för säkerhetsärenden utses. Personens namn och kontaktuppgifter ska antecknas i säkerhetsdokumentet. Den personliga utrustningen för förare är hjälm, kartingoverall, körskor och körhandskas. Övrig skyddsutrustning är bland annat förarens skyddsklädsel och huva som används under hjälmen samt en kudde för nackstöd.

Verksamhetsutövaren ansvarar för att utrustning och redskap som ställs till förfogande är i vederbörligt skick samt övervakar att de används på rätt sätt. Om kunderna använder egen skyddsutrustning eller egna skyddsredskap, ska verksamhetsutövaren övervaka att kunderna använder utrustningen på rätt sätt. Det är bra att redan på förhand underrätta kunden om den personliga skyddsutrustning som föutsätts för deltagande i körning.

Minimiutrustningen för förare är hjälm, kartingoverall, körskor och körhandskar. Verksamhetsutövaren ska understryka att det är obligatoriskt att använda nödig skyddsutrustning samt gå igenom hur skyddsutrustningen kläs på, fastgörs och tas bort. Föraren får inte ha halsduk, bälten eller skärp som kan gå upp eller andra fladdrande plagg som kan nå de roterande delarna av karten. Långt hår skall döljas under kläderna. På utomhusbanor bör körhandskar vara obligatoriska, på inomhusbanor rekommenderas dessa.

Att använda hjälm är obligatoriskt och hjälmen ska vara fäst under körningen. Hjälmen ska vara en integralhjälm som är godkänd för tävlingsbruk. Hjälmen ska också vara försedd med en hjälmnormmärkning.

Enligt Trafiksäkerhetsverket Trafis föreskrift TRAFI/20118/03.04.03.00/2016 är *skyddshjälm* av godkänd typ som avses i 89 § i vägtrafiklagen (267/1981) hjälmar typgodkända i enlighet med ändringsserie 04 eller en senare ändringsserie till E-reglemente nr 22 samt skyddshjälm som uppfyller kraven i standarden FMVSS 218.

Övriga normer som gäller hjälmar är bland annat SNELL och BSI. Personalen ska före körningen kontrollera att hjälmen är av rätt storlek för föraren och fastsatt på rätt sätt. Vid hjälmen får inte fästas några extra tillbehör, t.ex. en kamera – om tillverkarens anvisningar inte tillåter detta.

Användning av huva under hjälmen rekommenderas av hygieniska skäl. Unga förare, som inte fyllt 13 år, skall använda en separat stödkrage under hjälmen för att förhindra pisksnärtskador

Det är även obligatoriskt att använda kartingoverall. Overallen skyddar mot smuts och skavning och vid eventuella bränder. Overallen ska täcka hela bålen, benen och armarna. Den fungerar även som skydd mot eventuella lösa föremål och bitar av däck som kan träffa föraren samt mot kartens heta delar. Overallen ska vara av svårantändligt material. Overallernas egenskaper kan kontrolleras t.ex. hos leverantören. Det är förbjudet att använda lättantändliga material såsom icke-flamskyddsbehandlad bomull, polyester och polyamid i overallerna. AKK-Motorsport rf:s regelbok för bilsport är en publikation som innehåller en närmare beskrivning av krav på overaller.

Körskorna ska vara lågklackade och stadiga och ha tunna sulor så att föraren får en bra kontakt med pedaler. Körskorna ska täcka och skydda vristerna. Skosnörena ska fästas så att de inte kan fastna i roterande delar. Körhandskarna skyddar mot ytliga skramor och ska helt och hållet skydda händerna. Körhandskarna ska vara tillverkade av svårantändligt material och ge ett fast grepp om ratten.

På utomhusbanor ska väderleksförhållandena beaktas. Det rekommenderas att verksamhetsledaren vid behov utöver overall kan erbjuda förarna klädsel som är anpassad till väderleken.

Verksamhetsutövaren är skyldig att kontrollera att föraren till sitt förfogande har vederbörlig personlig skyddsutrustning och övriga skyddstillbehör (hjälm och huva, overall, körskor, körhandskar samt vid behov en klädsel som är anpassad till väderleken). Skyddsutrustningen ska finnas att få i olika storlekar med beaktande

av kundgrupperna och plaggen ska vara hela, rena och lätt åtkomliga. Trasiga och oanvändbara skyddsplagg och tillbehör ska repareras eller kasseras.

Personlig och övrig skyddsutrustning ska förvaras och underhållas i enlighet med tillverkarens anvisningar. Verksamhetsutövaren ska regelbundet kontrollera skyddsutrustningens skick och se till att den rengörs. Man möjliggör en god vädring av utrustningen t.ex. genom att hänga upp skyddsoverallerna luftigt i en klädställning och skaffa separata förvaringsställningar för hjälmarna. Huvor och handskar av tyg skall tvättas efter varje användning. Hjälmarvisir ska hållas rena

Underhållslogg bör föras över återkommande och regelbundet underhåll samt en underhållsplan upprättas. Dessutom är det bra att man över skyddsutrustning och tillbehör för driftjournal av vilken det framgår när utrustningen använts, hur många gånger samt namn på användaren. Eventuella brister ska korrigeras i en ordningsföljd som bestäms av hur allvarliga bristerna är.

7 Personal

7.1 De grundläggande kraven på personalen

Enligt förordningen om säkerhetsdokumentet ska de personer som ansvarar för säkerhetsfrågor införas i säkerhetsdokumentet. Namnen på de personer som ansvarar för säkerhetsfrågor samt deras vikarier, kontaktuppgifter, arbetsuppgifter och andra väsentliga uppgifter är viktig information som ska ingå i säkerhetsdokumentet så att alla som hör till personalen känner till dem och lätt kan kontrollera dem.

Verksamhetsutövaren måste i enlighet med sin omsorgsplikt se till att det finns tillräckligt många yrkeskunniga medarbetare som till exempel övervakare och depåpersonal. Rådande förhållanden och antal besökare ska beaktas när behovet av effektivare övervakning övervägs. Att bestämma antalet medarbetare utgör en del av verksamhetsutövarens riskbedömning.

Personalen ska göras förtrogen med sitt arbete och utbildas i säkerhetsfrågor. Personalens inskolning omfattar bland annat en genomgång av säkerhetsdokumentet och larmarrangemangen för tillkallande av hjälp samt aspekter som hänför sig till anvisningar för kunderna samt säkerheten vid körning.

Övervakarna bör hela tiden ha god visuell kontakt med varandra. Medarbetarna ska se varandra och ha uppsikt över hela banområdet. De som hör till personalen ska även tydligt skilja sig från mängden så att de lätt kan kännas igen av kunderna. Detta behov kan till exempel tillgodoses med hjälp av gemensam klädsel och val av färg.

I enlighet med sin omsorgsplikt ska verksamhetsutövaren säkerställa att personalen har tillräcklig kompetens och skicklighet. Konsument säkerhetslagstiftningen föreskriver inte uttryckligen kompetens- eller utbildningskrav för kartingbanors personal. Om verksamhetsutövaren ställer bestämda kompetens- eller utbildningskrav på personalen, ska kraven klargöras i säkerhetsdokumentet (t.ex. banövervakarlicens och utbildning i första

hjälpen). I en del fall kan det vara nödvändigt att bedöma en persons faktiska skicklighet och säkerhetsattityd i praktiken.

Verksamhetsutövaren ska försäkra sig om att praktikanter och visstidsanställda medarbetare (t.ex. sommarjobbare eller säsonganställda) har förutsättningar att uppfylla säkerhetskraven. Det är att rekommendera att personer i arbetspraktik eller liknande anställningsförhållanden samt minderåriga medarbetare i regel arbetar endast under den egentliga personalens överinseende och ges assisterande arbetsuppgifter. Med undantag för vad som föreskrivs i lagen om unga arbetstagare (998/1993) får personer under 18 år inte ges arbetsuppgifter med betydande ansvar för egen eller andras säkerhet eller arbetsuppgifter som kan medföra en särskild olycksrisk eller sanitär olägenhet.

Verksamhetsutövaren ska sörja för personalens fysiska och psykiska välbefinnande. Om exempelvis en övervakare är alltför trött, kan hans eller hennes reaktions- och observationsförmåga vara försvagad. I fråga om medarbetarnas bullerexponering iaktas arbetarskyddslagstiftningens krav. Verksamhetsutövarens arbetarskydds-förpliktelser regleras närmare i arbetarskyddslagen (738/2002).

Därtill ska verksamhetsutövaren även beakta lagen om kontroll av brottslig bakgrund hos personer som arbetar med barn (504/2002).

7.2 Personalens färdigheter i första hjälpen och livräddning

Enligt förordningen om säkerhetsdokument ska säkerhetsdokumentet innehålla – en utredning av de farliga situationer som kan förutses och eventuella konsekvenser av dem samt instruktionerna med tanke på förutsebara olycks- och skadesituationer samt farliga situationer (2 § 1 mom. 3 och 5 punkten). Dessutom ska säkerhetsdokumentet innehålla – en redogörelse för åtgärder för att förebygga farliga situationer (2 § 1 mom. 4 punkten i KoSÄL). För olika nödsituationer ska det följaktligen finnas skriftliga anvisningar att tillgå.

Personalen bör ha tillräckliga färdigheter i första hjälpen och livräddning samt första släckning. Kartingbanan ska ha en permanent och omedelbar beredskap för första hjälpen och livräddning för olycksfalls- och nödsituationer. Detta förutsätter att det under öppettiden i varje arbetsskift finns tillräckligt många medarbetare på plats som behärskar första hjälpen och första släckning. Det rekommenderas att det i varje arbetsskift finns minst en person som fått utbildning i första släckning och en som fått utbildning i första hjälpen (FHJ1 hos FRK eller motsvarande kunskaper och färdigheter). Dessutom bör det finnas minst två banövervakare.

Samtliga medarbetare ska kunna handla i nödsituationer. De måste kunna tillkalla hjälp och känna till olika sätt att slå larm.

7.3 Personalens utbildning i första hjälpen samt säkerhetsutbildning

Med tanke på personalens kunskap i säkerhetsfrågor är det viktigt att i praktiken öva verksamhet i olika nöd- och olyckssituationer. Personalen måste utbildas till exempel för förbättring av kompetens och färdigheter som krävs för nya uppgifter och verksamheter samt för befastande av säkerheten.

Rekommendationen är att det minst en gång per år arrangeras en säkerhetsutbildning och en beredskapsövning med praktisk repetition av larmåtgärder, användning av räddnings- och släckningsredskap, återupplivning samt åtgärder vid de vanligaste sjukdoms- och olycksfallen. Särskilt viktigt är det att öva räddningsåtgärder och samverka mellan medarbetarna. Dessutom är det bra att ge alla medarbetare en grundläggande utbildning i första hjälpen och i att identifiera symtom på kolmonoxidförgiftning.

Personalen måste dessutom kontinuerligt utbildas för förbättring av kompetens och färdigheter som krävs för nya uppgifter och verksamheter samt för befastande av säkerheten (t.ex. ibruktagande av nya karter och ombyggnad av lokaliteter och banor). Verksamhetsutövaren måste även se till att de personer som fått utbildning i första hjälpen tillräckligt ofta får delta i repetitionsutbildning (exempelvis är giltighetstiden för FRK:s FHJ-kort 3 år).

Ett bra sätt är att föra bok över utbildning och övningar, anteckna datum för utbildningen, teman och deltagare samt utbildningens eller övningens ledare.

8 Beredskap för nödsituationer

8.1 Beredskap för första hjälpen och livräddning

För olika nödsituationer ska det finnas skriftliga anvisningar att tillgå. Instruktioner med tanke på förutsebara olycks-, faro- och skadesituationer ska införas i säkerhetsdokumentet. I säkerhetsdokumentet är det skäl att behandla olika slags larmsignaler för utrymning och meddelanden samt en eventuell kemikalievarning. En del av beredskapen för nödsituationer är att också vara beredd på störande beteende och paniksituationer. Av

anvisningarna bör framgå hur man ska gå tillväga i nöd- och olyckssituationer samt hur hjälp tillkallas (t.ex. illustrationer). Av anvisningarna bör även framgå hur man ska gå tillväga efter en olycka eller en farlig situation.

Det är viktigt att verksamhetsutövaren på förhand planerar hur personalens uppgifter ska fördelas och ledningsansvaret delegeras i olycks- och nödsituationer. Uppgiftsfördelningen (t.ex. vem kallar på hjälp, ger första hjälpen, räddar, återupplivar och visar vägen) bör delges samtliga medarbetare och antecknas i säkerhetsdokumentet. Även besökarna bör informeras om anvisningarna för nödsituationer för den händelse att en besökare bevittnar en fara.

Exempelvis bör följande saker tänkas ut och antecknas på förhand:

- medarbetarnas uppgifter i olyckssituationer,
- hur hjälpen (räddningsmyndigheterna) ska fås till platsen,
- vem som informerar sin egen organisation om olyckan, underrättar besökarnas familjer samt medierna,
- vem som lämnar anmälan i enlighet med KoSäL 8 § till Tukes eller annan anmälan till en behörig myndighet, t.ex. polisen eller ansvarsområdet för arbetarskydd i regionförvaltningsverket,
- hur inträffade olyckor undersöks, analyseras och rapporteras
- hur olycksbokföringen ordnas,
- hur eftervården arrangeras.

Kartingbanan ska ha en permanent och omedelbar beredskap för första hjälpen och livräddning för olycksfalls- och nödsituationer. Detta förutsätter att det under banans öppettid i varje arbetsskift finns tillräckligt många medarbetare med kunskaper och färdigheter i första hjälpen och första släckning.

Verksamhetsutövaren ska se till att alla kan kalla på hjälp och bereda möjlighet att slå larm till exempel med hjälp av de mobiltelefoner medarbetarna har till förfogande. Mobiltelefonernas funktion och hörbarhet ska kontrolleras liksom även batteriernas uppladdning. Bredvid de fasta telefonerna är det bra att förvara skriftliga samtalsanvisningar, telefonnummer och adress till kartingcentret samt vägbeskrivning för utryckningsfordon. Även på utomhusbanor ska det på ett synligt ställe finnas larmanvisningar (larmnummer och adress). För besökarna ska det finnas tydliga skyltar som beskriver hur hjälp kan kallas till platsen. Vid brådskande behov av hjälp ska kontakt alltid tas via nödcentralen till nödnumret 112.

Verksamhetsutövaren ska se till att hjälpen kan nå banan i fall av nödsituationer. Platsen ska vara bekant för räddningsverket och verksamhetsutövaren bör kontakta räddningsverket för att objektets exakta position ska kunna fastställas. Även möjliga landningsplatser för räddningshelikopter bör fastställas. Verksamhetsutövaren bör likaså på förhand ta reda på utryckningstiden för det lokala räddningsverket, dvs. från tidpunkten för larmet till ankomsten till målet samt dess insatsresurser. Större krav på kartingbanans egen räddningsberedskap ställs av en lång insatstid eller responstid för räddningsverket eller ambulansenheten till exempel beroende på långa avstånd eller små resurser.

Det är nödvändigt att öva åtgärder i nödsituationer med jämna mellanrum och att föra bok över genomförda övningar.

8.2 Redskap för första hjälpen och livräddning

I enlighet med sin omsorgsplikt ska verksamhetsutövaren se till att kartingbanan förfogar över tillräcklig utrustning för första hjälpen och livräddning samt servade redskap för första släckning (t.ex. handbrandsläckare och brandfiltar). Antalet redskap för första släckning, deras placering och utmärkning är något som det kan vara bra att diskutera med räddningsmyndigheterna. Räddningsverket övervakar inom sitt distrikt att de förpliktelser som gäller brandsäkerheten efterlevs.

För materialet för första hjälpen och redskapen för första släckning ska en person med ansvar för säkerhetsärenden utses. Personens namn och kontaktuppgifter ska antecknas i säkerhetsdokumentet. Uppgifterna ska placeras på en synlig plats, vara lätt åtkomliga och tydligt antecknade. Redskapen ska vara hela samt kontrolleras och servas med jämna mellanrum. Över regelbundet återkommande underhåll och kontroller är det nödvändigt att upprätta en underhållsplan och föra underhållsdagbok. Dessutom ska redskapens skick följas dagligen och eventuella brister korrigeras enligt en tidtabell som uppgörs med beaktande av hur allvarliga bristerna är. Trasiga och oanvändbara redskap ska repareras eller kasseras.

8.3 Evakueringsberedskap

I säkerhetsplaneringen ska evakueringsberedskapen beaktas utöver beredskapen för första hjälpen och räddningsverksamheten. Med evakueringsberedskap avses i denna anvisning en beredskap att evakuera människor från byggnader och områden samt att överlag kontrollera människomassor. En skriftlig utrymningsplan är en del av säkerhetsdokumentet. Det är särskilt viktigt att göra upp planer för ställen från vilka skyndsamt evakuering kan bli aktuell (exempelvis inomhuskartingcenter). I en evakueringsplan ska dessutom de förpliktelser beaktas som avses i lagstiftningen om räddningsväsendet såsom byggnaders brand- och utrymnings säkerhet, utgångar, räddningsvägar och brandvarnare. Det går bra att ta kontakt med regionens räddningsmyndigheter i frågor om en evakueringsplan.

Av evakueringsplanen ska bland annat framgå följande saker:

- vem som beslutar om en evakuering,
- hur ett utrymningslarm eller en larmsignal ska ges så att alla som är på plats hör signalen och förstår dess betydelse,
- vem som tillkallar hjälp (räddningsmyndigheterna),
- på vilket sätt de som är på plats underrättas om evakueringen,
- hur personalen handlar och vägleder besökarna,
- var utrymningsvägarna finns och vilken kapacitet de har (bl.a. utgångarnas minsta tillåtna bredd),
- var samlingsplatserna är belägna,
- hur personerna konstateras vara i säkerhet (t.ex. genom att deras antal räknas på evakueringsområdet och deras namn antecknas).

Det är skäl att planera utrymningen av inrättningen enligt det s.k. värsta tänkbara scenariot. Beaktas måste bland annat hur många människor det maximalt kan finnas som ska evakueras, hur lång tid det maximalt kan ta i anspråk att rädda dem och om det finns personer med evakueringsfärdigheter på plats och om det går tillräckligt fort att få tag på redskap som behövs. Personalen bör även regelbundet genomföra utrymningsövningar (t.ex. en gång per år).

Särskilt viktigt är det att vara förberedd så att man i en evakueringsituation tillräckligt fort kan tillkalla räddningsmyndigheterna. Omständigheter som måste beaktas är långa avstånd samt hurdana möjligheter räddningsmyndigheter och akutvårdare har att ta sig till platsen. En säker utrymning kan inte betraktas som en uppgift för enbart räddningsmyndigheterna.

I planering och förberedelser för en evakuering måste även väderleken beaktas. Förhållandena kan i synnerhet vintertid kräva att en evakuering kan ske till inomhusutrymmen på annat håll eller så att man ser till kunderna inte löper risk för köldskador.

Det är också skäl att förbereda sig för hur människor handlar i en nödsituation. Saklig täckande information som ges utan dröjsmål förebygger ett eventuellt panikutbrott. I en evakueringsplan och i fråga om platsens utrustning och tillbehör bör man beakta på vilket sätt stora grupper människor, eller de förare som blockerats i sin kart, effektivt kan informeras om läget och ges direktiv för åtgärder.

Allmänna säkerhetsmärkningar för förhindrande av olyckor, brandbekämpning, hälsofaror och nödutrymning visas till exempel i standarden SFS-EN ISO 7010 Symboler och tecken. Färger och tecken för säkerhet. Registrerade säkerhetssymboler. Säkerhetssymbolerna i standarden är avsedda för objekt som medför olycksrisker för människor.

9 Tillstånd, anmälningar och försäkringar

Då tjänster tillhandahålls måste de skyldigheter beaktas som förskrivs i lagstiftningen, till exempel anmälan om tillhandahållande av tjänsten eller ansökan om tillstånd för verksamheten. Verksamhetsutövaren ska vid behov bland annat:

- till polisen på den ort där tjänsten ska tillhandahållas lämna en anmälan som avses i 14 § i lagen om sammankomster (530/1999),
- upprätta en sådan räddningsplan för ett publikt evenemang som avses i 16 § i räddningslagen (379/2011) och lämna den för kännedom till den regionala räddningsmyndigheten inom den tidsfrist som föreskrivs i bestämmelsen,
- till kommunens hälsoskyddsmyndighet lämna en anmälan som avses i 13 § i hälsoskyddslagen (763/1994) om verksamheter som särskilt omnämns i lagen samt en anmälan i enlighet med 18 § om en anläggning som levererar hushållsvatten,
- lämna en tillståndsansökan enligt miljöskyddslagen (527/2014)
- skaffa ett tillstånd av ägaren/innehavaren till marken eller verksamhetsstället,
- beakta innehållet i lagen om enskilda vägar (358/1962).

Förteckningen ovan är inte fullständig, utan det åligger verksamhetsutövaren att ta reda på vilka anmälningar och tillstånd programtjänsten i fråga förutsätter och vilka de behöriga myndigheterna är. I bilaga 4 till anvisningen namnges instanser där verksamhetsutövaren får instruktioner för inledning av verksamheten och under pågående verksamhet.

Verksamhetsutövaren ska sörja för att de försäkringar tecknas som behövs för dennes verksamhet. Lagstadgade försäkringar är exempelvis personförsäkringar för medarbetare i anställningsförhållande (pensions- och olycksfallsförsäkringar) samt trafikförsäkring för motordrivet fordon som regleras närmare i trafikförsäkringslagen (279/1959 och 460/2016). En för inomhusbana avsedd kart är dock i regel inte ett motorfordon som omfattas av trafikförsäkringslagen, då den används i tävlings-, tränings- och försökssyfte på ett område som är avskilt från övrig trafik. I Trafikskadenämndens tillämpningsanvisning 2/2007 definieras begreppet *område som avskilts för trafik*: <https://www.liikennevahinkolautakunta.fi/Instructions/581>.

Försäkringar rekommenderas likaså för lös egendom och fasta lokaliteter, om dessa omfattas av verksamheten. Dessutom kan det vara nödvändigt att teckna olika gruppförsäkringar för personer som anlitar tjänsten. Att rekommendera är framför allt att man tar kontakt med sitt eget försäkringsbolag för en mer ingående diskussion om den egna verksamhetens försäkringsbehov.

10 Regelbunden tillsyn över egenkontroll och driftkontroll

På kartingbanan är det bra att ha en skriftlig underhållsplan tillgänglig som anger de objekt som kräver regelbundna kontroller (vad som ska servas och när). Sådana objekt är bland annat karterna, banorna, depåområdena, den personliga skyddsutrustningen samt redskapen för livräddning och första hjälpen. Det rekommenderas att serviceplanerna införs i underhållsdagboken.

Tidpunkten för den återkommande kontrollen samt kontrollens innehåll varierar enligt lokaler, konstruktioner, anordningar, tillbehör och annan rekvisita som används utifrån dessas typ, ålder, material, användargrupper (till exempel barn och unga) samt utifrån användningsfrekvens. Dessa omständigheter måste beaktas i planeringen av underhållsdagboken där det är skäl att införa skilda underhållsplaner för vart och ett objekt.

Förutom återkommande underhållsåtgärder och kontroller ska en daglig kontroll av kartingbanans användning äga rum. Driftkontroll innebär en oavbruten övervakning av förhållandena samt säkerhetsnivån. För att uppfylla sin omsorgsplikt bör verksamhetsutövaren ägna sig åt driftkontroll varje dag åtminstone innan besökarna ges tillträde till lokaliteterna samt vid tidpunkten för den största kundtillströmningen.

Det rekommenderas att dagbok förs över driftkontrollerna med anteckningar om den dagliga rutinkontrollen, antalet besökare samt tidpunkter för specialanvändning (till exempel företagsbesök och barngrupper). Dessutom bör karternas och andra anordningars driftstörningar antecknas i driftjournalen eller i en separat dagbok eller feljournal. Det rekommenderas att en anteckning görs om inomhusluftens kvalitet, i synnerhet i det fall att larmgränsen för kolmonoxidhalten överskrids.

11 Övervakning enligt konsument säkerhetslagen

För säkerheten i kartingbanan ansvarar alltid tjänsteleverantören, dvs. verksamhetsutövaren.

Konsument säkerhetslagen är en subsidiär och komplementär allmän lag. Den tillämpas på alla konsumenttjänster till den del motsvarande säkerhetsdetaljer inte regleras i annan lagstiftning. Även om föreskrifter om en viss tjänst ingår i en annan lag, kan KoSäL dessutom tillämpas komplementärt.

Konsument säkerhetsmyndigheterna granskar inte alla konsumenttjänster, utan tillsynen är riskbaserad och av stickprovskaraktär. Vid kontrollerna granskas en tjänst inte nödvändigtvis till alla delar, utan man koncentrerar sig i synnerhet på hur säkerhetsledningssystemen och egenövervakningen fungerar eller på redan kända missförhållanden.

Övervakning som utförs av konsument säkerhetsmyndigheterna är avgiftsfri för verksamhetsutövaren – med undantag av en inspektion som gäller iakttagande av sådant beslut som utfärdats med stöd av 34–42 och 44 §.

En genomförd kontroll av en konsumenttjänst utesluter inte till någon del verksamhetsutövarens ansvar för tjänstens säkerhet. Myndigheterna kan inte heller med stöd av KoSäL bevilja några godkännanden eller tillstånd.

12 Författningar, anvisningar och rekommendationer

12.1 Konsumentssäkerhetslagstiftningen

- Konsumentssäkerhetslagen (920/2011)
- Statsrådets förordning om säkerhetsdokument för vissa konsumenttjänster (1110/2011)
- Statsrådets förordning om uppgifter som skall lämnas om konsumtionsvaror och konsumenttjänster (613/2004)

12.2 Andra lagar, förordningar och bestämmelser

- Fordonslagen (1090/2002)
- Lag om kontroll av brottslig bakgrund hos personer som arbetar med barn (504/2002)
- Lag om unga arbetstagare (998/1993)
- Lagen om tillsyn över arbetarskyddet och arbetarskyddssamarbete på arbetsplatsen (44/2006)
- Kommunikationsministeriets förordning om bilar och släpvagnars konstruktion och utrustning (1248/2002)
- Markanvändnings- och bygglagen (132/1999) samt föreskrifter och bestämmelser som utfärdats med stöd av lagen
- Räddningslagen (379/2011) och förordningen om räddningsväsendet (407/2011)
- Strafflagen (39/1889)
- Lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar (459/2015)
- Hälsoskyddslagen (763/1994) och hälsoskyddsförordningen (1280/1994) Vägtrafiklagen(267/1981) och vägtrafikförordningen (182/1982)
- Arbetarskyddslagen (738/2002)
- Miljöskyddslagen (527/2014) och miljöskyddsförordningen (713/2014)

Lagarna och förordningarna finns att tillgå till exempel i justitieministeriets och Editas författningsdatabank på nätet på adressen www.finlex.fi.

12.3 Material som hänför sig till kartingbanor (några exempel)

- Alkusammutusharjoitusopas. Finlands brandbefälsförbund rf. 2009.
- Regelbok för bilsport. AKK-Motorsport rf. 2014.
- Handbok för första hjälpen. Finlands Röda Kors. Kustannus Oy Duodecim. 2011.
- Pelastussuunnitelma: opas yrityksille ja muille työyhteisöille. Räddningsbranschens Centralorganisation i Finland. 2013.
- Små och medelstora företags riskhantering: www.pk-rh.fi.
- Byggnaders strukturella säkerhet: http://www.ymparisto.fi/sv-FI/Byggande/Byggnadens_sakerhet/Byggnaders_konstruktionssakerhet.
- HTP-värden 2012. Koncentrationer som befunnits skadliga. Social- och hälsovårdsministeriets publikationer 2012:5 2012.
- Anvisningen om boendehälsa. Fysikaliska, kemiska och mikrobiologiska faktorer Social- och hälsovårdsministeriets handböcker 2003:1 2003.

13 Standarder

Med hjälp av standardisering förbättras produkters och tjänsters förenlighet och säkerhet. I standarder framförs olika sätt att principiellt uppfylla krav som avses i lagstiftningen. Standarderna har skapats för att underlätta arbetet för konsumenter, aktörer inom näringslivet och myndigheter i bedömningen av produkters och tjänsters kravenlighet. Även om en konsumenttjänst är förenlig med en standard, kan tillsynsmyndigheten ingripa, om tjänsten visar sig vara farlig för hälsa eller egendom.

Standarders funktion vid bedömning av konsumenttjänsters kravenlighet, i synnerhet tjänsternas säkerhet, definieras i 11 § i KoSäL. Enligt lagen *ska en konsumtionsvara eller konsumenttjänst i princip inte anses vara farlig för hälsa eller egendom till den del den överensstämmer med sådana harmoniserade standarder till vilka hänvisningar offentliggjorts i Europeiska unionens officiella tidning* (11 § 1 mom. i KoSäL).

Andra så kallade vanliga standarders referensuppgifter har inte publicerats i Europeiska unionens officiella tidning. De kan likväl enligt lagen användas som hjälpmedel då fara för hälsa och egendom bedöms. *När en konsumtionsvaras eller konsumenttjänsts farlighet bedöms ska tillsynsmyndigheterna dessutom fästa avseende vid andra internationella eller nationella standarder än vid dem som gäller säkerhetsfrågor* (11 § 2 mom. 1 punkten i KoSäL).

Finlands Standardiseringsförbund SFS rf upprätthåller Finlands nationella standardsamling. Standarder vilkas referensuppgifter har publicerats i Europeiska unionens officiella tidning nämns på SFS:s webbplats. Standarder har bland annat publicerats om hjälmar och luftkonditionering.

Verksamhetsutövaren kan studera standarderna på SFS:s webbplats www.sfs.fi. Standarder kan även köpas hos SFS:s kundtjänst.

Bilaga 1

Anvisning för upprättande av säkerhetsdokument

1. Verksamhetsutövare (t.ex. ett företag)
  - namn, hemort och kontaktuppgifter
  - vilka tjänster säkerhetsdokumentet gäller
2. Personer som ansvarar för säkerhetsärenden samt ersättare för ansvarspersonerna
  - namn och kontaktuppgifter (telefonnummer)
  - hos större företag säkerhetsansvariga per skift samt deras uppgift
  - hur uppgifter och ledningsansvar bestäms (t.ex. allmän övervakning av säkerheten, planering och anvisningar, personalens utbildning, ansvar för utrustning för första hjälpen och räddning samt redskap för första släckning, rapportering av olyckor och tillbud, säkerhetsansvariga hos eventuella underleverantörer)
3. de farliga situationer, som kan förutses och eventuella konsekvenser av dem;
  - de faror som hänför sig till verksamheten identifieras (t.ex. motorstopp under pågående körning och sammanstötningar mellan bilar) liksom även de situationer i vilka fara kan uppstå samt vilka slags olycksfall eller missöden som kan inträffa samt även sannolikheten för olycksfall
4. åtgärder för undanröjande och förebyggande av faromoment
  - omständigheter som framkommit i identifieringen av faror och som kräver speciell uppmärksamhet
  - beaktande av branta kurvor på banan samt byggande av skyddsvallar
5. instruktioner med tanke på förutsebara olycks- och skadesituationer samt farliga situationer enligt 3 punkten
  - metoder och anvisningar för att tillkalla hjälp samt reservsystem
  - ledningsansvar, arbetsfördelning och uppgifter då olycksfall inträffar (t.ex. vem tillkallar hjälp, vem ger första hjälpen och vem ger anvisningar till övriga personer på platsen)
  - åtgärdernas ordningsföljd (t.ex. att tillkalla hjälp, ge första hjälpen samt se till att olycksoffer får vidare vård)
  - en förteckning över materialet för första hjälpen och räddningsredskapen jämte deras placering
  - evakuerings- och räddningsplan
6. hur personalen har blivit insatt i säkerhetsfrågor samt eventuella krav på kompetens och utbildning
  - vid behov till exempel övervakarnas yrkesskicklighet, ålder, utbildning eller kompetens som intygas av grenförbundet
  - uppgifter i olycksfalls- och nödsituationer
  - personalens utbildning i första hjälpen och livräddning
  - en förteckning över kurser och övningar samt deltagare i dem
7. I tjänsten använda
  - a) Lokaler, byggnader och konstruktioner
    - förteckning över lokaler, byggnader och konstruktioner (körbanor, depåer jämte område avsett för allmänheten)
    - karta eller skiss över dessas placering

- säkerhetsanvisningar för deras användning
- ansvariga personer med kontaktuppgifter
- när byggnaderna uppförts eller blivit färdiga
- uppgifter om konstruktör eller byggare
- utrymnings- och skyddsmöjligheter (t.ex. nödutgångar)
- brandsäkerhet (förteckning över brandredskap, t.ex. brandvarnare, handsläckare och släckningsfiltar samt dessas placering)
- förrättade brandsyner samt underhåll och kontroll av handsläckare (antecknas t.ex. i underhållsjournalen med datumangivelse)
- fördelning av släcknings- och räddningsuppgifter
- program för rengöring av banan
- Underhållsplan och underhållsdagbok (tidpunkt för kontroll och underhåll)
- driftkontroll och driftsjournal (drifttidpunkter, antal gånger samt den driftsansvariges namn)

b) Maskiner, anordningar och konstruktioner (samt övriga jämförbara tillbehör)

- förteckning över utrustning, maskiner och redskap (t.ex. karter, material för första hjälpen samt redskap för första släckning)
- karta eller skiss över tillbehörens förvaringsplats eller placering
- säkerhetsanvisningar för deras användning
- ansvariga personer med kontaktuppgifter
- anskaffnings- eller installationstidpunkt
- uppgifter om konstruktör eller byggare
- Underhållsplan och underhållsdagbok (tidpunkt för kontroll och underhåll)
- driftkontroll och driftjournal (drifttidpunkter, antal gånger samt den driftansvariges namn)

c) Personlig skyddsklädsel och övrig skyddsutrustning

- förteckning över skyddsutrustning (t.ex. skyddsutrustning hjälm, overall, körskor, körhandskar, huva och nackdynor)
- karta eller skiss över utrustningens placering
- säkerhetsanvisningar för deras användning
- ansvariga personer med kontaktuppgifter
- anskaffningstidpunkt
- Underhållsplan och underhållsdagbok (tidpunkt för kontroll och underhåll)
- driftkontroll och driftjournal (drifttidpunkter, antal gånger samt den driftansvariges namn)

8. Banans begränsningar i fråga om yttre förhållanden och användningssätt

- förhållanden och situationer i vilka tjänsten inte kan tillhandahållas (t.ex. utomhusbana som blivit hal på grund av regn)
- hur exempelvis omslag i väderleken påverkar tillhandahållandet av tjänsten
- Åtgärder då förhållandena (t.ex. väderlek och belysning) förändras

9. Besökare och kundgrupper

- största antal besökare med tanke på tjänstens säkerhet
- största antal förare som samtidigt är sysselsatta med samma saker eller på samma platser (t.ex. depån)
- eventuella krav på hälsotillstånd, ålder, kondition, färdigheter, erfarenhet mm. krav och begränsningar (t.ex. ålders- och storleksbegränsningar)

- eventuella krav och begränsningar (t.ex. obligatoriskt att använda hjälm samt förbud mot användning av berusningsmedel)
- särskilda förutsättningar för barn- och andra specialgrupper

10. Åtgärder som är nödvändiga för att trygga säkerheten för andra personer som berörs av tjänsten än förarna

- åskadare, utomstående och förbipasserande (t.ex. tydligt avgränsad plats för åskaådare)

11. Hur olika olycks- och skadesituationer samt farliga situationer registreras och hur den insamlade informationen utnyttjas vid utvecklandet av säkerhetsåtgärderna

- även mindre olyckor och allvarliga tillbud
- regelbundet utnyttjande av olycksbokföringen (kontinuerlig förbättring av säkerheten): ansvarig person och antal gånger
- beskrivning av hur olycksbokföring och undersökning av olyckor försiggår (t.ex. upplysning om eventuell blankett för incidentanmälan och anvisningar för ifyllande samt beskrivning av olycksplatsen efter olycksfallet)
- analys av olycksfallet (t.ex. vilka faktorer som bidrog till att olyckan inträffade samt olycksplatsens skick)
- planering och vidtagande av åtgärder för förebyggande av liknande händelser samt val av ansvarig person och upprättande av en tidtabell för genomförande av åtgärderna

12. Förfarandet för fullgörande av anmälningsskyldigheten enligt 8 § i KoSäl

- vem som ansvarar för upprättandet och inlämnandet av anmälan (ska utan dröjsmål lämnas till Tukes)
- anmälan om händelsen vid behov också till andra myndigheter (t.ex. till ansvarsområdet för arbetarskydd i regionförvaltningsverket och polisen)
- till myndigheterna kan senare sändas kompletterande uppgifter och handlingar som behövs, som t.ex. olycksrapporten, då den har blivit klar.

13. Hur de som deltar i tillhandahållandet av tjänsten får del av den information som ingår i planen

- hur innehållet i säkerhetsdokumentet bringas till personalens och andra instansers kännedom (genomgång av säkerhetsdokumentet, uppdateringar, möten etc.)
- lista där medarbetarna med datum och underskrift bekräftar att de har blivit insatta i dokumentet

14. Hur de uppgifter som föreskrivs i statsrådets förordning om uppgifter som ska lämnas förmedlas till besökare och andra personer som kommer att påverkas av dem

- hur deltagarna ska utrusta sig (t.ex. klädsel och obligatorisk personlig skyddsutrustning)
- hur deltagarna ska instrueras (bl.a. om hur karten används)
- när och hur instruktionerna ska ges (t.ex. i form av skriftliga anvisningar, video, demonstrationer, muntlig handledning, skyltning, signaler, symboler eller kombinationer av olika metoder)
- redogörelse för de risker tjänsten medför
- bruksanvisning för maskiner, apparater o.dyl.
- anvisningar för uppförande och förfaringssätt samt tillvägagångssätt i nödsituationer
- användning av personlig skyddsutrustning
- speciella situationer i handledningen (bl.a. mörker och regn på utomhusbanor samt kulturskillnader och språksvårigheter)
- språkversioner som behövs
- hur den person eller den personal som ansvarar för säkerheten kan kännas igen av besökarna (t.ex. viss klädsel)

Säkerhetsdokumentet ska till sin omfattning och utförlighet vara ändamålsenligt dimensionerat för kartingbanans storlek och verksamhetens karaktär. Säkerhetsdokumentet ska hållas uppdaterat och uppdateras vid behov.

Bilaga 2

Anvisningar för kartingbanornas kunder

- Det är ovillkorligen förbjudet för allmänheten att vistas på ban- eller depåområdet.
- Ban- och depåområdet får besökas endast med tillstånd av personalen.
- Följ de köranvisningar som meddelas.
- Det är förbjudet att köra i berusat tillstånd.
- Om det är första gången du ska köra eller första gången du befinner dig på en främmande bana, ska du inte tveka att be personalen om råd t.ex. i fråga om karten, körsättet och signalsystemet. Personalen finns där för din skull.
- Vid körning ska du alltid använda overall av lämplig storlek, huva och hjälm samt körhandskar. Kom ihåg att låsa hjälmens rem.
- Kontrollera att du behärskar flaggtecknen innan du beger dig ut på banan. Om du inte minns vad flaggtecknen betyder, ska du köra in på depån och be om mer anvisningar.
- Försök inte börja med att köra i högsta hasighet. Du ska först bekanta dig med karten och banan.
- Om du märker att det är något fel på din kart, ska du genast köra till depån. En defekt kart är en säkerhetsrisk både för dig och för andra som kör på banan.
- Stör inte andra förarens körning på banan. Det är förbjudet att tränga sig före, köra på andra osv.
- Om du märker att någon av bilarna framför dig har snurrat runt på banan eller observerar någonting annat som avviker från det normala, ska du höja ena armen som signal till förarna bakom dig om att någonting ovanligt föregår på banan.
- Om du själv snurrar runt på banan, fastnar i skyddsvallen eller din bil får ett tekniskt fel, ska du höja ena armen som signal till förarna bakom dig och till personalen om att du behöver hjälp. Stig inte upp från kartien. Håll fötter och händer innanför bilen så länge du är kvar på banområdet.
- Om du emellanåt vill köra några varv med låg hastighet, ska du med handsignaler meddela förarna bakom dig på vilken sida du vill att de kör om dig. Du kan göra på samma sätt, om föraren bakom dig håller betydligt högre hastighet än du själv.
- När du kommer in på depån, ska du inte stiga ut ur bilen innan motorerna stängts av.

Bilaga 3

Flaggsignaler

Gul flagga eller gult blinkande ljus:

Fara på banan, sänk hastigheten, förbered dig att stanna, omkörning förbjuden.

Röd flagga:

Körningen avslutas omedelbart och ovillkorligen, förarna tar sig till depån med låg hastighet och beaktar den eventuella olycksplatsen. (Tävlingen avbryts av säkerhetsskäl, t.ex. för att en olycka har inträffat).

Flagga med svart och vit trekant:

Sista varningen till föraren (t.ex. för felaktig körstil) före avstängning.

Svart flagga:

Avstängning. Kör ett varv och återvänd till depån.

Blå flagga:

Ge rum för omkörning till en snabbare kart som ligger bakom dig.

Svartvitrutig flagga:

Tävlingen är slut. Kör ett varv och återvänd till depån.

Flaggsignalerna baserar sig på AKK - Motorsport rf:s nationella och Internationella Bilsportförbundet FIA:s internationella regler för karting.

Bilaga 4

Kontakter

Nedan finns en förteckning över myndigheter och andra som ger vägledning och goda råd till den som inleder eller bedriver kartingverksamhet. De uppräknade instanserna ger information om gällande bestämmelser samt tips om hur säkerheten kan förbättras. Förteckningen är normativ och inte nödvändigtvis komplett.

- Närings-, trafik- och miljöcentralen, NTM
- Finansbranschens centralförbund, FC
- Konkurrens- och konsumentverket, KKV
- Kommunens näringsombudsman (frågor som hänför sig till grundande av företag)
- Kommunens byggnadstillsynsmyndighet (uppförande av byggnader reparationer och ändringar av användnings-syfte)
- Den kommunala miljövårdsmyndigheten (miljötillstånd)
- Det lokala räddningsverket (brandsyn)
- Den lokala polisinsättningen (allmän ordning och säkerhet)
- Räddningsbranschens Centralorganisation i Finland rf, SPEK (anvisningar för upprättande av räddningsplan, publikationer och kursutbud)
- Säkerhets- och kemikalieverket (Tukes)
- Försäkringsbolagen (försäkringar, säkerhetstjänster, skyddsanvisningar och handböcker)

Bilaga 5

Exempel på blankett för incidentanmälan

Fyll i blanketten så fort som möjligt efter incidenten (olycksfallet eller tillbudet) Lämna blanketten ifylld till den som är utsedd till kontaktperson i ert företag. Fortsätt vid behov på blankettens framsida.

Platsen för olycksfallet eller tillbudet	Datum och klockslag
Olycksoffrets personuppgifter:	
Namn	Personbeteckning
Adress:	Telefonnummer
E-postadress	
Uppgifter om incidenten:	
I vilket sammanhang inträffade incidenten?	
Beskrivning av händelseförloppet (detaljerad beskrivning av olyckshändelsen eller tillbudet)	
Följderna av händelsen (t.ex. skadans art, antalet skadade)	
Platsens skick vid tidpunkten för händelsen	
Händelsens orsaker	
Hur kan en olycka undvikas i framtiden/Förslag till åtgärder?	
Närmare upplysningar	

Med anledning av händelsen har följande myndigheter kontaktats:	
☐ Polisen	☐ Försäkringsbolaget
☐ Räddningsverket	☐ Tukes
☐ Den säkerhetsansvarige	☐ Annan (vilken?)
☐ Arbetarskyddsmyndigheten	
Datum, underskrift, namnförtydligande och telefonnummer	